

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-3-8 (Nihai İnceleme)
Karar Sayısı : 18-14/261-126
Karar Tarihi : 08.05.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER : Evrim Özgül KAZAK, Mustafa Okan ALPAY, Mehmet GERÇEK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Bayer Aktiengesellschaft
Temsilcileri: Av. Togan TURAN, Av. Esen ERGÜL,
Av. Nur Duygu BOZKURT, Derya GENÇ
Orjin Maslak, Eski Büyükdere Caddesi No:27 K:11
Maslak/İSTANBUL
- Monsanto Company
Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Hakan ÖZGÖKÇEN,
Av. Onur ÖZGÜMÜŞ
Çitlenbik Sokak No: 12 Yıldız Mahallesi Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Monsanto Company'nin tek kontrolünün Bayer Aktiengesellschaft tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 02.02.2017 tarih ve 738 sayı ile intikal eden bildirimde Monsanto Company (MONSANTO) hisselerinin Bayer Aktiengesellschaft (BAYER) tarafından devralınması ve böylece MONSANTO üzerinde tek kontrolün sağlanması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.
- (3) Söz konusu başvuruda tespit edilen eksik bilgi ve belgeler 10.02.2017 tarih ve 2019 sayı ile başvuru sahibinden talep edilmiş olup bu eksikliklere ilişkin bilgi ve belgeler Kurum kayıtlarına 24.03.2017 tarih ve 2032 sayı ve 03.04.2017 tarih ve 2275 sayı ile intikal etmiştir. İşlem taraflarının temsilcileri ile 12.04.2017 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda yöneltilen sorulara ilişkin ek bilgiler Kurum kayıtlarına 19.04.2017 tarih ve 4708 sayı ile intikal etmiştir.
- (4) Ön inceleme aşamasında söz konusu devralma işlemine yönelik olarak, Agromar A.Ş.'den (AGROMAR), May-Agro Tohumculuk San. ve Tic. A.Ş.'den (MAY TOHUM), Dow Agroscience A.Ş.'den (DOW), Özbuğday Tarım İşletmeleri ve Tohumculuk A.Ş.'den (ÖZBUĞDAY), Pioneer Tohumculuk A.Ş.'den (PIONEER), Safa Tarım A.Ş.'den (SAFA), Syngenta Tarım Sanayi A.Ş.'den (SYNGENTA), Anadolu Tohum Üretim ve Pazarlama A.Ş.'den (ANADOLU) ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden (BÜGEM) bilgi talep edilmiştir. Talep edilen bilgilere istinaden gönderilen cevabi yazılar muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (5) Devralma işlemine ilişkin olarak hazırlanan 03.05.2017 tarih ve 2017-3-8/Öİ sayılı Ön İnceleme Raporu Rekabet Kurulunun (Kurul) 15.05.2017 tarihli ve 17-16/226-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca nihai incelemeye alınmasına karar verilmiştir.
- (6) Kurul'un nihai inceleme başlatılmasına ilişkin kararı, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca 03.05.2017 tarih ve 2017-3-08/Öİ sayılı Ön İnceleme Raporunda yer alan temel değerlendirmelerle birlikte başvuru sahiplerine 29.05.2017 tarih ve 6565 sayılı yazıyla bildirilmiş, ilk yazılı görüşlerin 30 gün içerisinde Kurum'a gönderilmesi talep edilmiştir. Taraflarca gönderilen yazılı görüş, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen süre içinde 30.06.2017 tarih ve 4629 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Taraf temsilcileri ile 02.08.2017 tarihinde Kurum binasında bir toplantı gerçekleştirilmiş ve toplantıda istenen bilgilere ilişkin taraflarca gönderilen cevabi yazı 28.08.2017 tarih ve 6209 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. BAYER'in Avrupa Komisyonuna (AB Komisyonu) sunduğu taahhütlere ilişkin yazılar Kurum kayıtlarına sırasıyla 28.08.2017 tarih ve 6209 sayı, 20.10.2017 tarih ve 7576 sayı, 14.12.2017 tarih ve 9169 sayı, 02.03.2018 tarih ve 1821 sayı, 29.03.2018 tarih 2603 sayı, 17.04.2018 tarih ve 3127 sayı ile girmiştir.
- (7) Nihai inceleme aşamasında söz konusu devralma işlemine yönelik olarak; başvuru sahiplerinden, sebze tohumları pazarında faaliyet gösteren 53 teşebbüsten, mısır tohumları pazarında faaliyet gösteren 12 teşebbüsten, mısır tohumları için insektisit pazarında faaliyet gösteren beş teşebbüsten ve pamuk tohumları pazarında faaliyet gösteren sekiz teşebbüsten bilgi talebinde bulunulmuş ve ilgili bilgiler Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (8) Nihai inceleme aşamasında ilgili ürün pazarlarının farklı seviyelerinde yer alan teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 26.01.2018 tarihinde Tareks Tar. Ürünleri Araç Gereç İth. İhr. ve Tic. A.Ş. (TAREKS) ile, 30.01.2018 tarihinde Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği (TODAB) ile, 07.02.2018 tarihinde (.....) ile, 08.02.2018 tarihinde (.....) ile, 08.02.2018 tarihinde (.....) ile, 13.02.2018 tarihinde (.....) ile, 14.02.2018 tarihinde (.....) ile ve 15.02.2018 tarihinde (.....) ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (9) Öte yandan, soruşturma safhasında nihai inceleme süresinin uzatılması için hazırlanan 11.08.2016 tarih ve 2013-3-82/BN-04 sayılı Bilgi Notu Kurul'un 27.09.2017 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 17-30/495-M sayılı karar ile 15.11.2017 tarihinde bitecek olan nihai incelemenin ilk altı aylık süresi bu tarihten itibaren altı ay uzatılmıştır.
- (10) Bildirim konusu işleme ilişkin nihai inceleme aşamasında yapılan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde hazırlanan 30.04.2018 tarih ve 2017-3-8/Nİ sayılı Nihai İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (11) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, sebze tohumları, pamuk tohumu, mısır tohumu ve mısır tohumlarında kullanılan insektisitler ile ilgili olarak BAYER tarafından AB Komisyonuna sunulan taahhütlerin, bu pazarlarda Türkiye'de oluşan yatay ve dikey örtüşmeleri ortadan kaldırdığı, bu çerçevede, işleme AB Komisyonuna sunulan ve AB Komisyonu tarafından kabul edilmiş olan taahhütlerin gerçekleştirilmesi koşuluyla izin verilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

G. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

G.1. Taraflar

G.1.1. Devralan: BAYER

- (12) BAYER, 150 yıldan fazla geçmişe sahip, temel faaliyetleri sağlık hizmetleri ve ziraat alanlarında olan, Alman menşeli küresel bir yaşam bilimi şirkettir. BAYER'in tıbbi ürünler (*Pharmaceuticals*), tüketici sağlığı (*Consumer Health*) ve bitki bilimi (*CropScience*) olmak üzere üç alt bölümü bulunmaktadır.
- (13) Bildirime konu işlemin gerçekleştiği, dolayısıyla dosya kapsamında önem arz eden Bitki Bilimi Bölümü, tohum ve tohum özellikleri, tarım ilaçları (pestisit), tarımsal olmayan yabancı ot ve haşere kontrolü alanlarından oluşmaktadır. Biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisi olarak da adlandırılan bu alanda BAYER, küresel çapta faaliyet gösteren az sayıdaki teşebbüsten biri olup, şirket çok çeşitli yüksek değerli tohum ve tohum özellikleri ile birlikte kimyasal ve biyolojik haşere kontrolü çözümleri geliştirilmesi ve pazarlanması alanlarında faaliyette bulunmakta, aynı zamanda modern ve sürdürülebilir tarım için müşteri hizmetleri sağlamaktadır.
- (14) BAYER, Türkiye'de (.....) sebze türüne ait (.....)'den fazla çeşit tohumu; (i) (yerel ana) bayiler, (ii) distribütörler, (iii) işleyiciler ve (iv) fidanlıklardan oluşan dağıtım kanallarını kullanarak satmaktadır. BAYER'in Türkiye'de sattığı bir başka ürün olan pamuk tohumlarında ise tohumların dağıtımı, *Fibermax* markası altında Türkiye'deki Bayer Türk Kimya Sanayii Limited Şirketi (BAYER TÜRKİYE) unvanlı iştiraki aracılığıyla yapılmaktadır. BAYER, ikincil bir üretim hattı olan *Stoneville* markası için tekrar üretim ve satış amaçları çerçevesinde MAY TOHUM'a lisans vermiştir. BAYER'in pamuk tohumları ve sebze tohumları pazarlarındaki faaliyetleri ilgili bölümde ayrıca açıklanacağı üzere elden çıkarma taahhüdünün kapsamı içerisinde yer almaktadır.
- (15) BAYER, Türkiye'de tarım ilaçları (pestisit) alanında herbisitler (yabancı ot ilacı), insektisitler (böcek ilacı) ve fungusitlerin (mantar ilacı) yanı sıra tohum bakımı (doğrudan tohuma uygulanan insektisitler ve fungusitler) ürünlerinin satışında faaliyet göstermektedir. BAYER, Türkiye'de tarım ilaçları pazarında, ilgili ürünleri tahıl tohumları şirketlerine sattığı gibi çiftçilere yeniden satış için dağıtım kanallarına da satmaktadır. Bununla birlikte BAYER, Türkiye'de mısır için insektisit satışlarının önemli bir kısmını doğrudan mısır tohumları şirketlerine satarak profesyonel bakım alanlarına sağlamaktadır. Mısır tohumu şirketleri ise, iyileştirilmiş tohumları çiftçilere satmaktadır. BAYER'in mısır tohumları için insektisit pazarındaki faaliyetleri elden çıkarma taahhüdünün kapsamı içindedir.
- (16) BAYER'in küresel çapta seçici ve seçici olmayan herbisit alanında faaliyeti bulunmakla birlikte, Türkiye'de sadece seçici herbisit ürünlerinin (yalnızca yabancı otlar için zehirli olan ve üzerinde kullanıldıkları bitkiler açısından zehirli olmayan) satışını yaptığı bildirilmiştir. Dolayısıyla, BAYER Türkiye'de hâlihazırda seçici olmayan (tüm bitkilere karşı zararlı olan) herbisitler satmamaktadır.
- (17) BAYER'in, Türkiye'de BAYER TÜRKİYE'nin yanı sıra Nunhems Tohumculuk A.Ş. (NUNHEMS) unvanlı bir iştiraki daha bulunmakta, NUNHEMS'in ağırlık olarak BAYER markalı sebze tohumlarının ithalatı ve satışı ile iştigal etmektedir.

G.1.2. Devredilen: MONSANTO

- (18) MONSANTO, biyolojik tohum ve kimyasal tarım alanının küresel çaptaki bir diğer oyuncusu olup, teşebbüsün genel merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) bulunmaktadır. MONSANTO çiftçilere; üretkenliği geliştirmeye, tarımcılık maliyetlerini azaltmaya ve tüketiciler için daha iyi yiyecekler, hayvanlar için daha iyi yem üretmelerine yardım etmeye yönelik çözümler sağlayarak, dünya çapında çiftçileri destekleyen tarım ve sebze tohumları, herbisitler/yabancı ot kontrolü çözümleri, biyoteknolojik özellikli ürünler ve dijital tarım ürünleri sunmaktadır.
- (19) Bu çerçevede MONSANTO'nun bitki bilimi alanındaki faaliyetlerinin temel olarak tarım ilaçları ile tohum ve tohum özellikleri olarak ikili ayırmda ele alınması mümkündür. Bu alanlardan tohum ve tohum özellikleri MONSANTO'nun faaliyetlerinin lokomotifi aynı zamanda satışlarının ağırlıklı alanını oluşturmaktadır. Bu alanda ise özellikle mısır ve soya tarımsal ürünlerinin ön planda olduğu belirtilmektedir.
- (20) MONSANTO Türkiye'de; brokoli, lahanâ, karnabahar, kavun, kabak, karpuz, salatalık, fasulye, bezelye, tatlı mısır, ıspanak, marul, soğan, domates, biber ve patlıcan tohumlarından oluşan sebze tohumlarının "Seminis" ve "De Ruiters" markaları ile satışını yapmaktadır¹. Teşebbüs, Türkiye'de çapa ürünleri arasında yer alan pamuk tohumlarının üretimi veya tedarikinde doğrudan faaliyet göstermemekle birlikte, bu alanda (.....) lisans vermiş durumdadır. MONSANTO mısır tohumları ve kolza tohumlarında ise "Dekalb" markası ile satış gerçekleştirmektedir.
- (21) MONSANTO, tarım ilaçları alanında ise, hem seçici hem de seçici olmayan herbisitler pazarlarında faaliyet göstermektedir. Bildirim Formunda firmanın küresel çapta tarım ilaçları satışlarının yaklaşık (.....) zirai, endüstriyel, çimlendirme, süsleme ve konut çim ve bahçe uygulamaları için kullanılan Roundup® markası altında satılan seçici olmayan glifosat (glyphosate) herbisiti kaynaklı olduğu ifade edilmektedir. MONSANTO hâlihazırda Türkiye'de bitki koruma pazarında, sadece glifosatta (seçici olmayan herbisit) faaliyet göstermektedir ve seçici herbisitler, fungusitler veya insektisitler pazarında herhangi bir faaliyette bulunmamaktadır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. Sektör Hakkında Genel Bilgi

- (22) Bildirime konu işlem, tarımsal girdi piyasasında günümüzdeki diğer adıyla biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisinde gerçekleşmektedir. Dünya nüfusunun hızla artmakta olması buna karşın tarım arazilerinin azalması insan hayatında vazgeçilmez olan beslenme ihtiyacının karşılanması bakımından, tarımsal üretimde verimliliğin önemini hızla artırmaktadır. Bu gereklilik tarımsal girdi piyasalarında sürdürülebilirliğin sağlanmasını teminen bu alandaki şirketleri teknolojik nitelikte araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yönlendirmekte, zaman içerisinde tarımsal girdi piyasalarının biyolojik tohum ve kimyasal tarım ürünlerine bağlı gelişim sergilemesine neden olmaktadır. Bu çerçevede de ülkeler ve şirketlerin gündeminde verimi, kalitesi ve ekonomik değeri yüksek, hastalık ve zararlılara dayanıklı, iç ve dış pazar taleplerine uygun, ihracata yönelik ürün çeşitleri üretiminin artırılabilmesi, ithalat olanaklarının genişletilmesi gün geçtikçe daha önemli bir yer tutmaktadır.

¹ 2016 yılında MONSANTO'nun marul ve soğan tohumu satışı gerçekleştirmedeği bildirilmiştir.

- (23) İşlem tarafları biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisinde dünyanın önde gelen küresel çaptaki az sayıdaki oyuncusu arasında yer almaktadır. 2016 yılına kadar biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisinde temel olarak küresel ölçekte altı oyuncunun (BAYER, MONSANTO, DOW, Dupont, SYNGENTA ve BASF) faaliyet gösterdiği görülmekte, bu oyuncular sahip oldukları bu güç nedeniyle sektörde “Big 6” (Büyük 6) olarak bilinmektedir. ETC² 2015 yılı verilerine göre küresel tarım ilaçları pazarının %75’i bu altı şirket satışlarından oluşurken, BASF’ın yer almadığı global ticari tohum piyasasının %63’ü diğer beş firma tarafından kontrol edilmektedir. Dosya kapsamında edinilen bilgilere göre biyolojik tohum ve pestisit konusunda özel sektörde yapılan ar-ge’nin %75’ine de yine bu altı şirketin sahip oldukları görülmektedir. Bu haliyle az sayıda önemli oyuncu ile oligopol nitelikteki sektör, 2016 yılında küresel ölçekte önemli devralma ve birleşmelere (Dow-DuPont ve Syngenta-ChemChina) sahne olmuş, bu anlamda yoğunlaşmanın daha da arttığı bir döneme girilmiştir. Dosya konusu işleminin onaylanmasıyla üç teşebbüsün tüm dünyada patentli tohumların ve tarımsal ilaçların %62’sini satan konuma geleceği öngörülmektedir.
- (24) Yukarıda yer verilen bilgiler, biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisinin küresel niteliğine ve sektörde yoğunlaşmanın artmakta olduğuna işaret etmekte olup, küresel rekabet koşullarının bildirim konu işlemin Türkiye’deki rekabet üzerinde fiili ve potansiyel etkilerinin değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

G.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (25) Planlanan işlem, tek yıllık bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi pazarının yatay ve dikey ilişkili tohum ve pestisit pazarlarının rekabet koşullarına etki edecektir. Bu çerçevede BAYER’in küresel çapta 25’i aşkın sebze tohumu pazarı ile soya, kanola, pirinç ve pamuktan oluşan tahıl ürünleri tohumlarında³; MONSANTO’nun ise küresel çapta 20’yi aşkın sebze tohumu pazarı ile soya, kanola, mısır, pamuk, yonca, süpürge darısı, şeker pancarı ve buğdaydan oluşan tahıl ürünleri tohumlarında⁴ faaliyeti bulunduğu görülmektedir. Tarafların kimyasal tarım ilaçları alanında ise küresel ölçekte herbisit ve insektisit sınıfında yer alan ürünleri ile faaliyetleri bulunmaktadır.
- (26) Tarafların Türkiye’deki faaliyetlerinin ise sebze tohumları alanında fasulye, salatalık, marul, kavun, soğan, bezelye, biber, ıspanak, kabak, domates, karpuz, havuç pazarlarında, tarla ürünleri tohumları alanında ise pamuk pazarında yatay olarak örtüştüğü görülmektedir. Türkiye’deki faaliyetler bakımından dikey örtüşme ise BAYER’in, üst pazar olan mısır tohumları için insektisit alanındaki faaliyetleri ile MONSANTO’nun alt pazar niteliğindeki mısır tohumları pazarındaki faaliyetleri arasında olacaktır. Dolayısıyla tarafların Türkiye’deki mevcut faaliyetleri bakımından, biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisinde küresel ölçekte söz konusu olan yatay ve dikey örtüşmelerden daha sınırlı bir örtüşme yaşandığı görülmektedir.

² Action Group on Erosion, Technology and Concentration.

³ <https://www.bayer.com/en/products-from-a-to-z.aspx#activity-7943.7946.7947>

⁴ <http://www.monsanto.com/products/pages/monsanto-agricultural-seeds.aspx>
<http://www.monsanto.com/products/pages/vegetable-seeds.aspx>

- (27) Sebze tohumlarının ele alındığı Kurul'un 05.06.2008 tarihli 08-37/490-172 sayılı kararında, söz konusu ürünlerin bir diğer sebze tohumuyla ikamesinin mümkün olmaması nedeniyle farklı çeşit sebze veya meyve tohumlarının farklı ilgili ürün pazarlarını oluşturduğu ifade edilmiştir. Kararda sebze tohumları bakımından her bir sebze/meyve için tohumların serada ya da tarlada üretime uygun oluşuna bağlı olarak da ilgili ürün pazarının alt pazarlara ayrılmasının mümkün olduğu, ancak bu dar tanımlamanın ilgili dosya bakımından sonucu değiştirmeyeceğinden bahisle benimsenmediği ifade edilmiştir. Mevcut dosya bakımından ise tarafların melez tohum odaklı faaliyette bulunmaları ve bu ürünlerin bir bölümünde pazarın dar tanımlanması işlemin sonucuna etki edebileceğinden, ilgili ürün pazarlarının belirlenmesinde melez ve standart tohum ayrımının önem arz ettiği değerlendirilmektedir.
- (28) Sebze tohumları, kullanım alanları ve niteliği itibarıyla standart ve melez (*hybrid*) olmak üzere iki temel sınıftan oluşmaktadır. Açıkta tozlanan olarak da adlandırılabilen standart tohumlar kendi kendine tozlanan (*self-pollination*) ve yabancı tozlanan (*cross-pollination*) tohumları kapsamaktadır. Melez tohumlar ise farklı genetik özelliklere sahip iki veya daha fazla sayıdaki ebeveynin veya melezlerin kontrollü koşullarda melezlenmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Standart ve melez tohumlar kalite, verimlilik ve hastalıklara dayanma nitelikleri yönüyle ayrışmakta, melez tohumlar bu üç nitelik itibarıyla standart tohumlardan üstün görünmektedir. Pazara yönelik, yani ticari üretimde bu nitelikleri itibarıyla yetiştiriciler tarafından büyük ölçüde melez tohumlar tercih edilmektedir. Bu bağlamda, melez tohumların üreticiler bakımından temel avantajları, birim alanda %100'e varan oranda daha fazla verim, farklı hava koşullarına uyum sağlayabilmeleri bakımından daha pazarlanabilir olması ve kaliteli ürün elde edilmesi, hastalık ve zararlılara dayanıklı olmaları yönüyle de daha düşük sayıda kayıp sağlamaları olarak sıralanabilecektir. Tohum üreticileri bakımından öne çıkan avantajlar ise ebeveynlerin yalnızca firma tarafından bilinmesi ve her yıl yenilenmesi gerekmesi/tek kullanımlık olması, melez tohumların üretici firmaya ait olmaları nedeniyle firmanın izni olmadıkça başkaları tarafından üretilmemesi, üretimi teknoloji ve el işçiliği ağırlıklı dolayısıyla maliyetli olmakla birlikte daha yüksek fiyattan pazarlanabilmesi olarak ifade edilmektedir⁵. Bu ayrımın pazara yönelik üretimin ağırlıkta olduğu, verim, kalite ve dayanıklılığın ön plana çıktığı marul, kavun, biber, domates, karpuz, kabak, salatalık, gibi tohumlarda ön plana çıktığı görülmektedir.
- (29) Bu genel çerçevede itibarıyla melez ve standart tohumların gerek arz gerekse talep koşulları bakımından önemli farklılıklar içerdikleri anlaşılmakta ve bu yönüyle ayrı pazarlar olarak ele alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Nitekim işlem taraflarının önde gelen oyuncular olduğu biyoteknolojik tohum ve kimyasal tarım endüstrisinin faaliyetlerinin de bu ekseninde melez tohum alanında yoğunlaştığı görülmektedir.

⁵ YANMAZ, R. (2008). "Sebze Yetiştiriciliğinde Hibrit Çeşit Kullanımı ve Çeşit Önerileri", *Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Dergisi*, 2006, 15 (1-2), 11-28.

- (30) Nihai inceleme aşamasında görüşme yapılan teşebbüslerin sebze tohumlarına ilişkin görüşleri de bu doğrultuda olmuştur. Konuya ilişkin; (.....); *“Melez tohum ve standart tohumlar için farklı üretim süreçleri vardır. Talep yönünden ise çiftçiler açısından melez ve standart tohumlar farklı ürünler olarak görülürler. Standart tohum daha çok hobi amacıyla ekilir. Bunun aksine melez tohumlar ticari olarak üretim yapan firmalar tarafından tercih edilirler. Melez tohumlar pazarın; renk, dayanıklılık, raf ömrü gibi taleplerine yanıt vermek için üretilirler. Bu talep yapısına cevap vermek de ancak belirli bir ıslah faaliyeti sonucunda istenilen türlerin elde edilmesine imkân sağlayan melez tohum üretimi ile mümkündür”* hususlarını ifade etmiştir.
- (31) (.....) tarafından; *“Standart ve melez tohumlar fiyat bakımından oldukça farklıdır. Örneğin standart havuç tohumunun kilosu 50 TL iken melez havuç tohumunun kilosunun değeri 6500 TL'yi bulabilmektedir. Kullanım açısından çiftçiler tercihlerini ürünün fiyatından, markasından bağımsız bir şekilde verime odaklanmaktadır ve toplam tohum maliyeti muhtemel gelir içerisinde oldukça düşük bir orana denk gelmektedir.”* hususları ifade edilmiştir.
- (32) (.....) tarafından, *“Standart tohumları pazarında melez ve standart türler tamamen farklı talep gören ürünlerdir. Üretimde melez tohum tercih edilir, standart tohum tamamen amatör bir pazardır. Olası fiyat farkı sebebiyle üretici melez yerine standart üretmeye başlamaz”* denilmiştir.
- (33) Nihai inceleme aşamasında yapılan görüşmelerde domates tohumları için melez ve standart ayrımı dışında bir alt kırılım olup olmadığı hususu da irdelenmiştir. Yapılan görüşmelerde domates üretimi yapacak üreticinin tercihlerinin tohum fiyatından bağımsız şekillendiği ve nihai ürün olan domatesin son kullanıcıya mı yoksa sanayiye mi satılacağına göre tohum talebinin sofralık veya sanayi tipi olarak belirlendiği ifade edilmiştir. Konu ile ilgili olarak (.....) *“Domates tohumları için de melez ve standart ayrımı geçerlidir. Domates tohumlarında tüm türlerin %99'u melezdır. Domates tohumu talep eden üreticiler sofralık ya da sanayi tipi olarak tercihlerini şekillendirir. Dolayısıyla üreticilerin gözünde bu ürünlerin farklı olduğunu söyleyebilirim”* hususlarını ifade etmiştir.
- (34) Diğer taraftan sanayi tipi domates ihtiyacının süreklilik göstermesi sebebiyle çiftçilerle sanayici arasında sözleşmeli üretim yönteminin de kullanıldığı ve tohum talebinin bu yönüyle de farklılık gösterdiği yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir. Bu bilgiler ışığında domates tohumlarının melez sınıflandırılmasında sanayi ve sofralık olarak iki farklı ilgili ürün pazarı bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (35) Öte yandan her ne kadar yukarıda bahsi geçen tohum kategorileri için ilgili ürün pazarları melez ve standart tohum olarak ayrı ayrı ele alınabilecek olsa da, tarafların faaliyetleri bakımından alternatif pazar tanımları çerçevesinde ulaşılabilecek sonuç değişmeyeceği için değerlendirilen sebze tohumları bakımından bu ayrıma gidilmesine gerek bulunmamaktadır.
- (36) Bu çerçevede sebze tohumlarına ilişkin ilgili ürün pazarları tarafların yatayda kesişen faaliyetleri göz önünde bulundurularak “fasulye tohumu”, “marul tohumu”, “soğan tohumu”, “kavun tohumu”, “havuç tohumu”, “ıspanak tohumu”, “melez biber tohumu”, “melez sanayi tipi domates tohumu”, “melez sofralık domates tohumu”, “melez karpuz tohumu”, “melez kabak tohumu”, “melez salatalık tohumu”, “bezelye tohumu” olarak belirlenmiştir. Tahıl ve tarla tohumları bakımından ise Kurul içtihadı çerçevesinde ilgili ürün pazarları alt kırılıma gidilmeksizin “pamuk tohumu” ve “mısır tohumu” olarak tanımlanmıştır.

- (37) Tarafların herbisitler (yabancı ot ilacı) pazarında da faaliyeti bulunmaktadır. Herbisitlerde ilacın özünü oluşturan, zararlı organizmalara biyolojik etki yapan temel moleküle, aktif madde denmektedir. MONSANTO'nun *glifosat* etken maddesini içeren ürününün seçici olmayan herbisit⁶ olarak kullanıldığı, buna karşılık BAYER'in seçici herbisitler alanında faaliyet gösterdiği ifade edilmektedir. Bu kapsamda herbisitler pazarı seçici herbisitler ve seçici olmayan herbisitler olarak daha alt segmentlerde değerlendirilebilecektir. Ancak tarafların faaliyetleri bakımından alternatif pazar tanımları çerçevesinde ulaşılabilecek sonuç değişmeyeceğinden, işbu dosya kapsamında herbisitlere ilişkin net bir pazar tanımı yapılmamıştır. Diğer yandan pazardaki rekabetçi endişenin tespiti açısından aşağıda yapılacak değerlendirmede alternatif pazar tanımları ayrı ayrı ele alınacaktır.
- (38) Dosya kapsamında mısır tohumları pazarında tarafların faaliyetleri bu tohumlarda kullanılan insektisit (böcek ilacı) sebebiyle dikey anlamda örtüşmektedir. Kurul'un 07-85/1037-399 sayılı kararında "...kullanım alanları bakımından zirai ilaç grupları birbirine ikame olamamaktadır. Bu nedenle şikayete konu olayda kullanılan ilaçlara göre ilgili ürün pazarı, ayrı ayrı tütün ürününde kullanılan insektisit ve fungusit ilaçları pazarı olarak belirlenmiştir." şeklinde ifade edilerek ilgili ürün pazarı tasarlanan ürünlerin türüne göre daha alt segmentlere ayrılmıştır. İşbu dosya kapsamında da "mısır tohumları için insektisit" pazarı ayrı bir ilgili ürün pazarı olarak değerlendirilmiştir.

G.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (39) İlgili ürün pazarları bakımından bölgesel pazar tanımlanmasını gerektirecek herhangi bir husus bulunmadığından ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

G.3. İşlemin Niteliğine İlişkin Değerlendirme

- (40) Bildirime konu işlem ile taraflarca imzalanan birleşme sözleşmesi ve planı (SÖZLEŞME) çerçevesinde MONSANTO, BAYER'in yüzde yüz iştiraki haline gelecektir. SÖZLEŞME kapsamında MONSANTO hisseleri dolaylı olarak BAYER tarafından devralınacak ve MONSANTO üzerinde tek kontrol sağlanacaktır. Bu bakımdan dosya konusu işlem 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi niteliğindedir.
- (41) Dosya kapsamında yer alan 2017 yılı ciro bilgilerinden, işlem taraflarının cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında yer alan ciro eşiklerini aştığı ve bu nedenle işlemin izne tabi olduğu anlaşılmaktadır.

⁶ Seçici olmayan herbisitler, hedefleyebildikleri istenmeyen otları ayırt edemedikleri için, çiftçilere tam bir istenmeyen bitki kontrolü sağlamaktadırlar. Uygulamada seçici olmayan herbisitler geleneksel olarak, hasattan önce veya ekimden önce veya bir korumaya yönelik toprak işleme programının bir parçası olarak tarlayı istenmeyen bitkilerden arındırmak için kullanılmaktadırlar.

G.4. 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (42) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, teşebbüsler tarafından, hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde gerçekleştirilen birleşme ve devralma işlemleri yasaklanmaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, "*Bir ya da birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. Tanımdan anlaşılacağı üzere, hâkim durumun tespiti için tekelci bir piyasada olduğu şekilde pazardaki rekabetin tamamen ortadan kalkması hali aranmamaktadır. Teşebbüsün pazardaki rekabetin gelişeceği koşullar üzerinde söz sahibi olacağı ve rakiplerinin ve müşterilerinin hareketlerini rekabete yönelik kararlarını alırken değerlendirmeye gerek görmeyeceği bir pazar gücü seviyesine ulaşması hâkim durum tespiti açısından yeterli olmaktadır.
- (43) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesindeki yasaklama ve 3. maddesindeki hâkim durum kavramı birlikte ele alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca Kurul'un iznine tabi olan birleşme ve devralma işlemlerinin, işlem sonucunda teşebbüslerin, tek başına veya birlikte hâkim durum kavramının işaret ettiği güce ulaşıp ulaşamayacakları veya işlem öncesinde zaten sahip olunan bu nitelikteki bir gücü artırıp artıramayacakları açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (44) İşlem tarafları BAYER ve MONSANTO'nun faaliyetleri "sebze tohumları pazarında", "pamuk tohumları pazarında" ve "herbisitler pazarında" yatay olarak; BAYER'in üst pazarda sağladığı ürünler bakımından "mısır tohumları için insektisit pazarı" ile MONSANTO'nun alt pazarda üretimini yaptığı "mısır tohumları pazarı" arasında ise dikey olarak örtüşmektedir. Bu nedenle işlemin hem yatay hem de dikey örtüşmeler bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (45) Hâkim durumun saptanmasında teşebbüslerin pazar payları, rakiplerin sayısı ve pazar payları, pazara giriş koşulları, dikey bütünlük, teknolojik üstünlük, finansal güç, ölçek ekonomileri, teşebbüsün elinde bulundurduğu fikri mülkiyet hakları, ürün bilinirliği gibi unsurlar dikkate alınmaktadır. Söz konusu unsurlara ilişkin değerlendirmelere yatay ve dikey etkilenen pazarlar temelinde aşağıda yer verilmektedir.

G.4.1. Yatay Etkilenen Pazarlar

- (46) Yatay birleşmeler, işlem öncesinde rekabet halinde olan dolayısıyla birbirleri üzerine rekabetçi baskı uygulayan firmaların birleşmesine bağlı olarak bu rekabetçi baskının işlem sonucunda ortadan kalkmasını, böylelikle işlem sonrası birleşen/devralan teşebbüsün pazar gücünü artırarak hâkim duruma gelmesini veya hâkim durumunu güçlendirilmesini sağlayabileceği gibi, işlemin hâlihazırda yoğunlaşma derecesi yüksek bir pazarda gerçekleşmesi halinde, birlikte hâkim durum yaratılması veya güçlendirilmesi yoluyla ilgili pazardaki etkin rekabet ortamına zarar verebilecektir.
- (47) Birlikte hâkim durum halinde, teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir anlaşma veya uyumlu eylemin tarafı olmasalar dahi, oligopolistik bağımlılığa bağlı olarak gizli anlaşma (*tacit collusion*) dengesinin oluşabileceği, böylelikle teşebbüslerin pazar davranışlarını koordine ederek fiyatları yükseltme imkânlarının arttığı kabul edilmektedir.

- (48) Tarafların faaliyetleri pamuk tohumları, sebze tohumları ve herbisitler pazarlarında yatay olarak örtüşmektedir. Bununla birlikte, söz konusu pazarlarla ilgili olarak AB Komisyonuna birtakım taahhütlerde bulunulmuş, AB Komisyonu bu taahhütleri kabul etmiş ve bu taahhütler çerçevesinde işleme izin vermiştir. Tarafların Türkiye'deki faaliyetlerini de kapsayan söz konusu taahhütlerinin işbu inceleme bakımından değerlendirilmesine ilerleyen bölümlerde yer verilmektedir.

G.4.1.1. Sebze Tohumları Pazarı

G.4.1.1.1. Sebze Tohumları Pazarına İlişkin Genel Bilgiler

- (49) Dosya konusu işlemin ilgilendirdiği iki temel alandan biri biyolojik tohum sektörüdür. Gelişmiş ülkelerde tohumculukla ilgili bilimsel ve teknik çalışmalar 100-150 yıllık bir geçmişe dayanmaktadır. 1850'li yıllarda başlayan bu çalışmaların sonucunda, bu ülkeler tohumculuk endüstrisini ve bununla ilgili bitki ıslahı, araştırma alt yapısı ve tohumculuk sistemini kurmuşlardır. Böylece hastalık ve zararlılara dayanıklı, sanayinin ve tüketicilerin ihtiyaçlarına cevap veren üstün çeşitler geliştirilmiştir.
- (50) Dünyadaki tohumculukla ilgili faaliyetlere paralel olarak 1900'lü yılların başından itibaren tohum ticareti ve kalitesiyle ilgili uluslararası organizasyonlar oluşmaya başlamıştır. Dünyada ve ülkemizde tohumculuk sektöründe yaşanan gelişmelere paralel olarak 1963 yılında tohumculukla ilgili 308 Sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonuna İlişkin Kanun uygulanmaya koyulmuştur. Aynı yıllarda Türkiye'de, hem çeşit ıslah çalışmaları hem de tohumluk üretim faaliyetleri yoğunlaşmıştır ve bunu ülkemizin uluslararası tohumculukla ilgili kuruluşlara üyeliği takip etmiştir.
- (51) Türkiye 1980'li yılların başlarında tohumculuk sektörü ile ilgili temel politikalarında önemli değişiklikler yaparak, kamu esaslı bir tohumluk tedarik sisteminden özel girişimi esas alan bir tohumluk endüstrisi modeline geçmiştir. Ekonominin serbestleştirilmesi ve tohumluk dış ticaretindeki kısıtlamaların kaldırılması sonucunda özel sektör yatırımlarının önü açılmış, yerli veya yabancı pek çok tohumluk firması ya doğrudan ya da ortaklıklar yoluyla sektöre girmiş, sonuçta özel tohumculuk firmalarının sayısı, kapasitesi ve faaliyetleri kısa sürede hızla artarak ulusal tohumculuk endüstrisi özel sektör ağırlıklı bir konuma gelmiştir.⁷
- (52) 2006 yılında çıkarılan yeni Tohumculuk Yasası, Türkiye'deki tüm tohumculuk kuruluşlarının kamu kuruluşu niteliğindeki bir meslek kuruluşu çatısı altında zorunlu olarak bir araya gelmesini öngörmüştür. Tohum Sanayici ve Üreticileri Alt Birliği (TSÜAB), 2008 yılında bu amaçla kurulmuş ve tohumluk üretimi ve sanayisi iş kolunda faaliyet gösteren şirketlerin bu birliğe üye olması yasal bir zorunluluk haline gelmiştir. TSÜAB'ın raporun yazım tarihi itibarıyla 847 üyesi bulunmaktadır.⁸ Üyeler arasında, çeşit geliştirmeden tohumluk dağıtım ve pazarlamasına kadar uzanan tüm aşamaları kendi bünyesinde toplayan entegre teşebbüsler olduğu gibi iş kolunun yalnızca üretim, tedarik veya dağıtım gibi aşamalarında aktif olan şirketler de bulunmaktadır.

⁷ www.turkted.org.tr/images/yayin_isf.pdf Erişim Tarihi: 14.03.2018

⁸ <http://www.tsuab.org.tr/Page/1061/1> Erişim Tarihi: 30.04.2018

- (53) İşlem taraflarının tohum pazarındaki faaliyetlerinin odağında biyoteknolojik tohum olarak nitelendirilebilecek melez tohumlar bulunması ve sebze tohumlarına yönelik ilgili ürün pazarlarının belirlenmesinde melez-standart ayırımının dikkate alınması nedeniyle melez tohumlar endüstrisi önem arz etmektedir. Melez tohumlar endüstrisini temel olarak iki aşamada incelemek mümkündür. İlk aşama, tohum çeşitlerini geliştirmeye yarayan ıslah faaliyetlerini ve biyoteknolojik programları kapsamaktadır. Islahçılar, arzu edilen düşük üretim maliyeti, yüksek mahsul, düşük bozukluklar ve hastalıklara karşı dayanıklılık özelliklerine sahip yeni çeşitleri geliştirmeye çalışmaktadırlar. İkinci aşama, temizleme ve işleme, kimyasal iyileştirme, pazarlama ve dağıtım dâhil ticari miktarlardaki melez çeşitlerin üretimini kapsamaktadır. Bu faaliyetler, daha az uzmanlaşmış faaliyetlerdir ve üretici firmalar tarafından lisans sözleşmeleri veya ıslahçılar ile yapılan sözleşmeler altında daha küçük ölçekte başarıyla gerçekleştirilebilmektedir. Bazı durumlarda, ana soyların lisansı, ıslahçılar tarafından, orijinal melezi veya kendi melezlerini üretebilecek diğer tohum şirketlerine verilebilmektedir. Dolayısıyla tohum üretimi, ıslahçılar ve tek tip üreticiler gibi çok çeşitli kategorideki üreticiler tarafından gerçekleştirilmektedir.

G.4.1.1.2. Sebze Tohumu Pazarlarında Tarafların Faaliyetleri

- (54) Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden MONSANTO ve BAYER'in, satışını yaptığı sebze tohumlarının daha çok melez nitelikte olduğu, bu tohumların ithal edildiği, firmaların bu tohumlar bakımından Türkiye'de üretimlerinin olmadığı anlaşılmaktadır. Aşağıda Tablo 1'de söz konusu pazarlarda 2014-2016 yılları için tarafların değer esaslı pazar payı tahminleri yer almaktadır.

Tablo 1: Tarafların 2014-2016 Yılları Türkiye Sebze Tohumlarında Değer Esaslı Pazar Payları (%)

Sebze Tohumları	BAYER			MONSANTO			TOPLAM		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Kavun	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Soğan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Marul	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Fasulye	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Havuç	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İspanak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Biber	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Domates	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Karpuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kabak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Salatalık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bezelye	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (55) Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'da (Yatay Kılavuz) ifade edildiği üzere, yatay olarak etkilenen pazarlarda pazar payları ve yoğunlaşma seviyeleri, pazar yapısı ile birleşme işleminin tarafları arasındaki rekabete ilişkin önemli bilgiler sunan öncül göstergelerdir. Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında "birleşik teşebbüslerin ilgili pazardaki paylarının toplamının %20'nin altında olması halinde, söz konusu birleşme işleminin rekabet bakımından olumsuz etkilerinin, incelemenin derinleştirilmesini ve birleşmenin yasaklanmasını gerektirecek düzeyde olmadığı varsayılabilir." denilmektedir. Tablo 1'den görüldüğü üzere "kavun tohumları" pazarında tarafların toplam pazar payı yaklaşık (.....), "ıspanak tohumları" için (.....), "havuç tohumları" için ise (.....) seviyesinde olup, tarafların bu pazarlardaki paylarının

son yıllarda çok büyük değişiklik göstermediği de dikkate alınarak bahsi geçen birleşik pazar payları itibarıyla devralma işleminin bu pazarlarda rekabetçi endişe doğurmayacağı anlaşılmaktadır.

- (56) 2016 yılı içerisinde; “soğan tohumları” ve “marul tohumları” pazarında MONSANTO, “fasulye tohumları” pazarında ise BAYER satış gerçekleştirmemiştir. Söz konusu bu üç pazarda 2016 yılında satış gerçekleştirmeyen tarafların geçmiş yıllarda da ilgili pazarlarda sınırlı faaliyeti olduğu görülmektedir. Dolayısıyla “soğan tohumları”, “marul tohumları” ve “fasulye tohumları” pazarlarında da işlemin rekabetçi bir endişe doğurmayacağı değerlendirilmektedir. Diğer yandan tarafların pazar payları toplamalarının görece yüksek olduğu, dolayısıyla rekabetçi endişenin söz konusu olabileceği biber, domates, karpuz, kabak, salatalık ve bezelye tohumları pazarları bakımından incelemenin daha detaylı olarak yapılması gerekmektedir.
- (57) Sebze tohumları pazarına yönelik olarak 05.06.2008 tarih, 08-37/490-172 sayılı Kurul kararında “... sebze tohumu pazarıyla ilgili olarak, özel çeşitlerin pazar payı dalgalanma eğilimindedir. Pazarda mevcut tohum çeşitlerinden daha yüksek verim potansiyeline sahip yeni ürünler, pazar kontrolünü ele geçirebilir. Zira, çiftçiler devamlı surette ürün verimliliğinin artmasını sağlayacak yeni çeşit arayışındadır. Bunun sonucunda markaya bağlılık düşük olmaktadır... Tohum çeşitleri, genelde, aralıksız geçen bir zaman sonunda fazla arz edilmezler. Çünkü yeni hastalıklar ve mutasyonlar, tohumun çeşitlerinin zamanla hastalığa daha az dirençli hale gelmektedir. Bundan başka, yeni ve yüksek verimli çeşitler geliştirildikçe, mevcut çeşitler verimlilikte daha az çekici hale gelmektedirler. Bu nedenle, çoğu tohum çeşidinin ticari hayatı birkaç yılla sınırlanmaktadır. Bu, tohum şirketlerinin pazardaki pozisyonlarını sağlamak için devamlı olarak yenilik yapmaları gerektiği anlamını taşımaktadır.” değerlendirmesinin ilgili pazarlarda geçerliliğini koruyup korumadığının da tespit edilmesi faydalı olacaktır.
- (58) Nihai inceleme aşamasında da benzer hususlar ifade edilmiştir. Yapılan görüşmede BAYAGRO yetkilileri “Sebze tohumlarının bütününe ilişkin olarak pazara sunulan bir çeşidin pazar payını koruyabilmesi tohum kalitesini sürdürebilmesine bağlıdır. Diğer taraftan üretici tercihleri yıldan yıla değişiklik gösterebilmektedir. Dolayısıyla bu tercihin üretici firma tarafından doğru tespit edilebilmesi çok önemlidir. Örnek vermek gerekirse (.....) ürünümüz pazar talebini (orta boy, sert ve kırmızı) karşılaması sebebiyle çok talep gördü. 5-6 yıl sonra pazardaki talep iri, sert ve kırmızı domatese kaydı. Talepteki bu değişiklik başka bir firmanın ürününe olan talebi artırdı. 2 yıl sonra tohumumuzun hastalıklara karşı daha dirençli olduğu anlaşıldı ve tekrar pazardan pay almaya başladık. Dolayısıyla firmaların pazar payları sahadan gelen talebi yakalamasıyla doğru orantılı olarak değişebilmektedir.” hususlarını ifade etmiştir. (.....) tarafından ise “Sebze tohumları pazarında firmaların yüksek pazar paylarını uzun yıllar korumasının mümkün olmadığını düşünüyorum. Yüksek pazar payları piyasada karşılık bulan bir ürünün sunulmasına bağlıdır. Bir firma 2 yılda ciddi pazar payı kazanabilir veya kaybedebilir.” denilmiştir.

- (59) Nihai inceleme kapsamında melez olarak belirlenen ilgili ürün pazarlarındaki yapının tam olarak ortaya konulması amacıyla sebze tohumları pazarında Türkiye’de faaliyeti bulunan 53 teşebbüsten bilgi ve belge talebinde bulunarak biber, domates, karpuz, kabak, salatalık pazarlarının melez kırılımlarında ve bezelye pazarlarında tarafların toplam pazar payı hesaplanmıştır. Aşağıda Tablo 2’de işlem taraflarının anılan pazarlarda 2007-2016 yılları arasındaki pazar payları yer almaktadır:

Tablo 2: Tarafların 2014-2016 Yıllarındaki Türkiye Sebze Tohumlarında Değer Esaslı Pazar Payları (%)

Tohum	Firma	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bezelye Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Melez Biber Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Melez Sanayi Tipi Domates Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Melez Sofralık Tipi Domates Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Melez Salatalık Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Melez Karpuz Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Melez Kabak Tohumu	BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (60) Aksini gösterecek bir durum söz konusu değilse, Kurul’un yerleşik uygulamasında %40’ın altında pazar payına sahip olan teşebbüslerin hâkim durumda olma ihtimalinin düşük olduğu kabul edilmekte, pazar payı bu düzeyin üzerinde kalan teşebbüsler bakımından ise daha detaylı bir incelemeye gidilmektedir. Tablo 2’de görüldüğü üzere “melez biber tohumu”, “melez sofralık tipi domates tohumu” pazarlarında tarafların 2016 yılındaki pazar payları bu oranın altında yer almaktadır. “Melez salatalık tohumu” pazarında 2009 yılında (.....) olan tarafların toplam pazar payı yıl yıl azalarak 2016 yılında (.....) olarak gerçekleşmiştir. Benzer şekilde “bezelye tohumu” pazarında 2014 yılında (.....) olan pazar payı 2016 yılında (.....) olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla bu pazarlarda birleşik teşebbüsün elde ettiği pazar paylarının da eşik kabul edilebilecek (.....) seviyesinin çok az üzerinde gerçekleşmesi, ve yukarıda bahsedilen sebze tohumları pazarının dinamik yapısı nedeniyle işlemin bu pazarlar açısından bir hakim durum yaratmayacağı değerlendirilmektedir.

- (61) Diğer taraftan “melez sanayi tipi domates tohumu”, “melez karpuz tohumu” ve “melez kabak tohumu” pazarlarında tarafların toplam pazar payı rekabetçi açıdan endişe oluşturabilecek seviyelerde gerçekleşmiştir. Bununla birlikte aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere BAYER, sebze tohumları pazarının tamamından çıkmayı taahhüt etmiş ve AB Komisyonu bu taahhüt çerçevesinde işleme izin vermiştir. Türkiye pazarını da etkileyen söz konusu taahhüt hakkındaki açıklamalar aşağıda sunulmaktadır.

G.4.1.1.3. Sebze Tohumları Pazarına İlişkin Taahhütler

- (62) Kurum kayıtlarına 14.12.2017 tarih ve 9169 sayı ile intikal eden yazıda BAYER’in küresel çaptaki sebze tohumları işlerini elden çıkarmasına ilişkin olarak AB Komisyonuna taahhütte bulunduğu, bu elden çıkarmanın gerçekleşmesiyle beraber BAYER’in sebze tohumları pazarlarında faaliyetlerinin sonlanacağı, dolayısıyla sunulan bu taahhütlerin Türkiye özelindeki ilgili pazarlarda da olası tüm rekabet hukuku endişelerini ortadan kaldırdığı ifade edilmiştir.
- (63) İlgili yazıda ayrıca taahhüdün AB Komisyonunun yönlendirmesi ile dünya çapındaki sebze tohumları işlerinin tamamının, AB Komisyonu tarafından öngörülen zaman dilimi içerisinde uygun bir alıcıya satılarak devredilmesini içerdiği bildirilerek, Türkiye’de de etki doğuracak bu taahhütlerin işlem kapsamında dikkate alınması talep edilmiştir.
- (64) Taraflarca 02.03.2018 tarih ve 1821 sayı ile gönderilen yazıda AB Komisyonu’na sunulan taahhüt metni Kuruma iletilerek, söz konusu taahhütlerin işlem kapsamında değerlendirilmesi talebi yenilenmiştir. Anılan yazıda sebze tohumları pazarında AB Komisyonu’na 16.02.2018 tarihinde sunulan taahhütte sebze tohumları iş biriminin aşağıdaki hususları kapsadığı ifade edilmektedir.

“(a) tüm taşınır ve taşınmaz varlıklar (fikri mülkiyet hakları dahil);

(b) Elden Çıkarılan Sebze Tohumları İş Kolu’nun lehine herhangi bir devlet kurumu tarafından verilen tüm devredilebilir lisanslar, izinler ve yetkilendirmeler;

(c) Elden Çıkarılan Sebze Tohumları İş Kolu’nun tüm sözleşmeleri, kiralari, taahhütleri ve müşteri siparişleri;

(d) Elden Çıkarılan Sebze Tohumları İş Kolu’nun tüm müşterileri, ticari alacakları ve diğer kayıtları ve

(e) Çalışanlar”

- (65) İlgili yazıda ayrıca elden çıkarılan sebze tohumları iş kolunun rekabet edebilir ve yaşayabilir bir iş kolunu oluşturduğu, iş kolunun uygun bir alıcıya devredilmesinin akabinde sebze tohumları pazarında etkin bir rakibin ortaya çıkacağını ve bu rakibin birleşik teşebbüsle kalıcı bir şekilde rekabet edebileceği ifade edilmiştir. AB Komisyonuna elden çıkarılan iş biriminin tek bir iş kolu olarak satılacağı taahhüt edilmiştir. Sebze tohumları iş biriminin alıcısı olan teşebbüsün aşağıda yer verilen kriterleri karşılaması gerekmektedir:

“(a) Alıcı, BAYER ve BAYER’in Bağlı Ortaklıklar’ından bağımsız olacaktır;

(b) Alıcı, Elden Çıkarılan Sebze Tohumları İş Kolu’nu sürdürülebilir ve Taraflar’la ve diğer rakiplerle rakip olabilecek ölçüde koruyacak ve geliştirecek mali kaynaklara, tecrübeye ve saike sahip olacaktır;

(c) Elden Çıkarılan Sebze Tohumları İş Kolu’nun Alıcı tarafından devralınması, rekabete dair endişelere veya Taahhütler’in uygulanmasının gecikmesine yol açacak nitelikte olmaması gerekmektedir. Alıcı’nın, söz konusu devir işlemi için kendisinden makul ölçüde beklenebilecek tüm gerekli onayları ilgili resmi kurumlardan alması gerekmektedir ve

(d) Alıcı'nın sebze tohumları pazarına yeni girmiş olması, bir başka deyişle bu pazarda faaliyet gösteren bir teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etmiyor olması, gerekmektedir.”

- (66) AB Komisyonu tarafından 21.03.2018 tarihinde yapılan basın duyurusunda⁹ MONSANTO'nun BAYER tarafından devralınmasına, tarafların faaliyetleri arasında tohum, haşere ilaçları ve dijital tarım alanındaki örtüşmeleri ortadan kaldıran taahhüt paketi çerçevesinde izin verildiği duyurulmuştur.
- (67) Taraflarca 29.03.2018 tarih ve 2603 sayı ile Kurum kayıtlarına iletilen yazı ile AB Komisyonunun söz konusu işleme koşullu olarak izin verdiği ve bu çerçevede BAYER'in ar-ge organizasyonu da dahil olmak üzere tüm sebze tohumları iş kolunu, halihazırda sebze tohumları alanında faaliyet göstermeyen uygun bir alıcıya devretmesi taahhüdünün, işlem öncesinde BAYER'in MONSANTO üzerindeki rekabetçi baskısının yeni alıcı tarafından sürdürülmesi anlamına geleceği ifade edilmiştir.
- (68) Kurum kayıtlarına 17.04.2018 tarih ve 3127 sayı ile giren ve taraflarca gönderilen yazıda ise sebze tohumları iş kolunun yukarıda ifade edilen taahhütler çerçevesinde BASF'a devredilmesi planlanan varlıklar kapsamına alındığı ve tadil edilen bu yeni elden çıkarmanın 11.04.2018 tarihinde AB Komisyonu tarafından onaylandığı bildirilmiştir.
- (69) Bu noktada AB Komisyonuna sunulan ancak Türkiye'de etki doğuran taahhütlerin ilgili yoğunlaşmanın değerlendirilmesinde nasıl ele alınması gerektiği hususu önem arz etmektedir. Geçmiş tarihli Kurul kararlarına¹⁰ bakıldığında taahhütlerin değerlendirilmesinde, küresel düzeyde gerçekleşen ve birden fazla ülkeyi ilgilendiren işlemler bakımından farklı yöntemlerin izlenebildiği görülmektedir. 18.02.2010 tarih ve 10-18/212-82 sayılı Kurul kararında “Sonuç olarak, Komisyon'a verilen taahhütler doğrultusunda, bildirim konusu işlem sonucunda, tarafların pazar payı toplamının % (...) olacağı mikro/portatif GC pazarı dahil olmak üzere, Türkiye'de örtüşme bulunan tüm pazarlarda söz konusu örtüşmelerin ortadan kalkacağı ve ilgili pazarların hiçbirisinde herhangi bir yoğunlaşma olmayacağı anlaşılmaktadır.” değerlendirilmesi yapılmıştır.
- (70) 26.10.2017 tarih ve 17-35/560-244 sayılı Kurul kararında ise “... iş kolunun tamamını devretmesi durumunda, işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması sebebiyle işleme ilk Tadil Analizması uyarınca AB Komisyonuna sunulan taahhütlerin gerçekleştirilmesi, bu çerçevede Valeo S.A.'nin Gemlik tesisini de içeren pasif hidrolik aktüatörler iş kolunun tamamını devretmesi koşuluyla izin verilmesi...” sonucuna ulaşılmıştır.
- (71) Dosya konusu işlem küresel niteliklidir ve AB, ABD, Arjantin, Avusturya, Brezilya, Kanada, Rusya, Japonya gibi çok sayıda ülkenin/topluluğun rekabet otoritesine izin başvurusu yapılmıştır. Geçmiş tarihli Kurul kararlarında küresel nitelikte ve birden fazla ülkeyi ilgilendiren işlemler bakımından, farklı yöntemlerin izlenebildiği; bu kapsamda AB Komisyonu'na sunulan taahhütlerin Kurum tarafından değerlendirildiği bu kararların bir kısmında işleme koşulsuz izin verildiği, bazı kararlarda ise AB Komisyonuna sunulan taahhütlerin gerçekleşmesi koşuluyla izin verildiği görülmektedir.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2322_en.htm Erişim Tarihi: 06.04.2018

¹⁰ Bkz. 26.10.2017 tarih ve 17-35/560-244 sayılı karar (para. 19 ve 20), 29.01.2015 tarih ve 15-05/59-26 sayılı karar (para. 50-60), 13.10.2005 tarihli ve 05-67/950-257 sayılı karar (para. 13 ve 14), 21.07.2005 tarih ve 05-48/694-183 sayılı karar (para. 21), 06.01 2005 tarih ve 05-01/3-3 sayılı karar (para. 23) 16.10.2003 tarih ve 03-68/812-360 sayılı karar.

18-14/261-126

- (72) Diğer taraftan Tadil Edilmiş BASF Elden Çıkarma Paketi çerçevesinde elden çıkarılması planlanan birimlerin BAYER'den BASF'a devredilmesine ilişkin işlem BASF tarafından Kuruma 19.04.2018 tarih ve 3202 sayı ile bildirilmiştir. İlgili işleme 08.05.2018 tarih ve 18-14/262-127 sayılı Kurul kararıyla izin verilmiştir.
- (73) Sebze tohumları pazarındaki BAYER varlıklarının BASF'a devri konusuna ilişkin sunulan taahhütlerin AB Komisyonu tarafından kabul edildiği¹¹ ve söz konusu varlıkların devri hususunda Kurum'a 19.04.2018 tarih ve 3202 sayı ile yapılan başvuruya 08.05.2018 tarih ve 18-14/262-127 sayılı Kurul kararıyla izin verildiği dikkate alındığında, ilgili taahhüdün uygulanması ile Türkiye'de inceleme konusu işlem dolayısıyla sebze tohumları pazarında yaşanacak örtüşmenin ortadan kalkacağı görülmektedir. Bu kapsamda dosya konusu işlemin ilgili pazarlarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğurmayacağı ve bu nedenle işleme, AB Komisyonuna sunulan taahhütler çerçevesinde izin verilmesinde sebze tohumları pazarı bakımından herhangi bir sakınca bulunmadığı değerlendirilmektedir.

G.4.1.2. Herbisitler Pazarı

- (74) Herbisitler (yabancı ot ilacı), insektisitler (böcek ilacı) ve fungusitler (mantar ilacı) gibi bitki koruma alanında kullanılmaktadır. Seçici herbisitler yalnızca yabancı otlar için zehirli olan ve üzerinde kullanıldıkları bitkiler açısından zehirli olmayan tarım ilaçlarıdır. Buna karşılık seçici olmayan herbisitler, hedefleyebildikleri istenmeyen otları ayırt edemedikleri için, çiftçilere tam bir istenmeyen bitki kontrolü sağlamaktadırlar. Uygulamada seçici olmayan herbisitler geleneksel olarak, hasattan önce, ekimden önce veya bir korumaya yönelik toprak işleme programının bir parçası olarak tarlayı istenmeyen bitkilerden arındırmak için kullanılmaktadırlar¹².
- (75) Tarafların Türkiye'deki faaliyetleri kısmında ifade edildiği üzere BAYER sadece seçici herbisitler pazarında, MONSANTO ise seçici olmayan herbisitler pazarında faaliyet göstermektedir. İlgili ürün pazarının "seçici herbisitler" ve "seçici olmayan herbisitler" olarak tanımlanması halinde tarafların Türkiye'deki faaliyetleri arasında herhangi bir örtüşme olmayacaktır.
- (76) İlgili ürün pazarının seçici herbisitler ve seçici olmayan herbisitleri içerecek şekilde "herbisitler pazarı" olarak tanımlanması halinde ise tarafların pazar payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Tarafların 2013-2015 Yıllarındaki Herbisitler Pazarında Değer Esaslı Pazar Payları (%)

Teşebbüs	2013	2014	2015
BAYER	(.....)	(.....)	(.....)
MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)

- (77) Tablo 3'ten görüldüğü üzere pazarın bir bütün olarak tanımlanması halinde birleşik teşebbüsün pazar payında (.....) pazar payı ile sınırlı bir artış gerçekleşecektir. BAYER'in 2015 yılında herbisitler pazarındaki pazar payının (.....) olduğu dikkate alındığında, birleşik teşebbüsün pazar payı (.....) civarında olacaktır. Dolayısıyla işlem neticesinde oluşacak pazar payı Yatay Kılavuz'da "söz konusu birleşme işleminin rekabet bakımından olumsuz etkilerinin, incelemenin derinleştirilmesini ve birleşmenin yasaklanmasını gerektirecek düzeyde olmadığı.." varsayılabilecek %20 pazar payının altında bir orana tekabül etmektedir.

¹¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2282_en.htm. BAYER'in yeni taahhütleri ve bunların AB Komisyonu tarafından kabul edildiği, AB Komisyonu'nun işleme koşullu izin vermesine ilişkin 21.03.2018 tarihli duyurusuna eklenmiş, ayrı bir duyuru olarak düzenlenmemiştir.

¹² 01.10.2009 tarih 09/43/1097-277 sayılı Kurul kararı

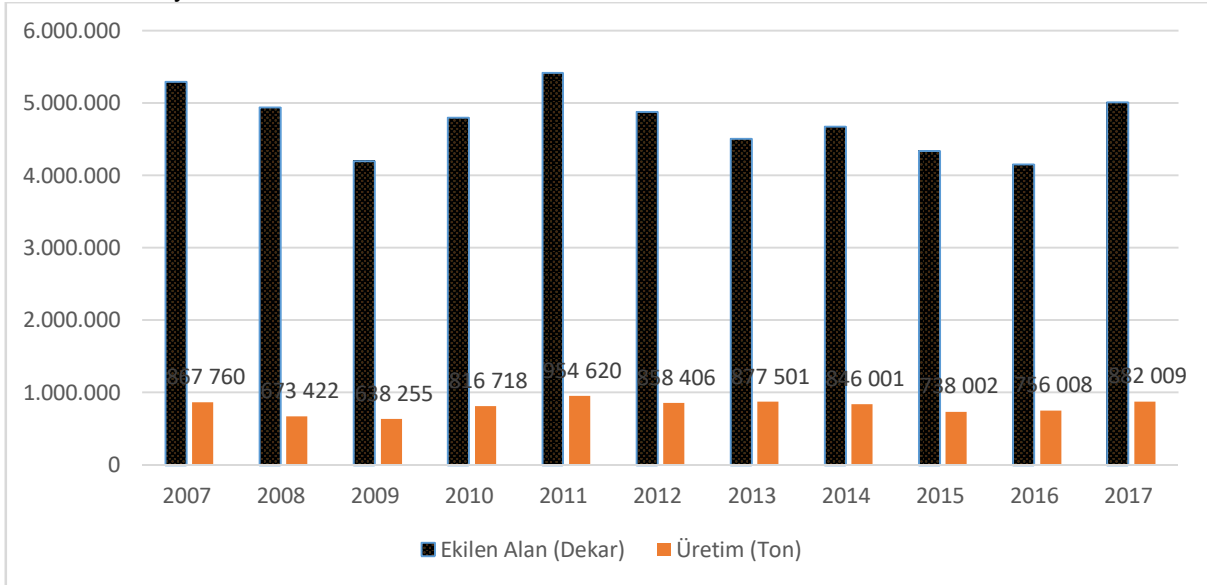
- (78) Sonuç olarak herbisitlere ilişkin olarak pazarın dar veya geniş tanımlanması ihtimallerinde işlemin rekabetçi bir endişeye neden olmayacağı değerlendirilmektedir¹³.

G.4.1.3. Pamuk Tohumları Pazarı

G.4.1.3.1. Pamuk Tohumları Pazarına İlişkin Genel Bilgiler

- (79) Pamuk bitkisi, yaygın ve zorunlu kullanım alanıyla insanlık açısından, yarattığı katma değer ve istihdam olanaklarıyla da üretici ülkeler açısından büyük ekonomik öneme sahiptir. Artan nüfus, doğal elyafa olan ilginin giderek artması ve yaşam standardının yükselmesi pamuk bitkisine olan talebi de artırmaktadır. Buna karşın, sınırlı sayıda ülkenin ekolojisi pamuk tarımına el verdiğinden, 2016 yılında dünya üretiminin yaklaşık %86,4'ü ülkemizin de içinde bulunduğu dokuz ülke tarafından gerçekleştirilmektedir.¹⁴ Pamuk, doğal selüloz içeren lifleri ile tekstil sanayisi, yağ içeren tohumları ile yağ sanayisi gibi önemli iki sanayi dalına hammadde sağlamasının yanı sıra, küspesi ile yem, linteri ile de kağıt sanayisi gibi birden fazla sanayiye hammadde sağlaması açısından stratejik bir üründür. Türkiye'de pamuk üretimi, genelde Ege, Antalya, Çukurova ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde yoğunlaşmıştır.
- (80) Aşağıdaki Grafik 1'de 2007-2017 döneminde TÜİK verilerine göre ülkemizin dekar bazında pamuk ekim alanları ve üretim miktarları yer almaktadır.

Grafik 1: Türkiye Pamuk Ekim Alanları ve Üretim Miktarları



- (81) Grafikten de görüleceği üzere ekim alanları dekar bazında dalgalanmalar göstermekle beraber yatay bir görünüm sergilemektedir. Dolayısıyla toplam pamuk tohumu pazarının da benzer şekilde durağan olduğu söylenebilir.

¹³ Öte yandan taraflarca gönderilen ve Kurum kayıtlarına 20.10.2017 tarih ve 7576 sayı, 14.12.2017 tarih ve 9169 sayı ile giren yazılarla BAYER'in MONSANTO'yu devralması işleminin gerçekleşebilmesi için "glufosinat amonyum" işlerinin elden çıkarılacağı, söz konusu elden çıkarmanın seçici olmayan herbisit işlerinin önemli bir kısmını içerdiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda 25.12.2017 tarih ve 9468 sayı ile yapılan devralma başvurusunda devredilecek BAYER varlıkları içerisinde anılan iş kolunun da BASF'a devredilmesi işlemine izin verilmesi talep edilmiştir. Kurul söz konusu devralmaya 18.01.2018 tarih ve 18-03/28-16 sayılı kararı ile izin vermiştir.

¹⁴ <http://www.turktob.org.tr/dergi/makaleler/dergi21/8-13.pdf> Erişim Tarihi: 15.03.2018

18-14/261-126

- (82) Pamuk tohumları pazarında BAYER ve MONSANTO dışında faaliyet gösteren teşebbüsler ise MAY, ÖZBUĞDAY ve SET TOHUM'dur. Bununla birlikte MAY TOHUM "stoneville" markalı BAYER tohumlarını; (.....) ise MONSANTO'nun pamuk tohumlarını lisanslamaktadır. BAYER "fibermex" marka tohumların doğrudan satışını gerçekleştirirken, MONSANTO'nun pazardaki faaliyeti (.....) verdiği lisanstan kaynaklanmaktadır. Aşağıda Tablo 4'te 2013-2015 yılları arasında pamuk tohumları pazarında faaliyet gösteren firmalar ve pazar payları yer almaktadır:

Tablo 4: 2013-2015 Yıllarında Pamuk Tohumları Pazarında Değer Esaslı Pazar Payları (%)

Teşebbüs	2013	2014	2015
BAYER	(.....)	(.....)	(.....)
MAY TOHUM (BAYER lisansı ile)	(.....)	(.....)	(.....)
MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)
(.....) (MONSANTO lisansı ile)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZBUĞDAY	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)

G.4.1.3.2. Tarafların Pamuk Tohumları Pazarındaki Faaliyetleri

- (83) Pamuk tohumları pazarında BAYER; "Fibermex" marka pamuk tohumlarının doğrudan satışını yapmakta olup 2015 yılı için teşebbüsün pazar payı (.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. Buna ilave olarak BAYER'in "Stoneville" markalı pamuk çeşitlerinin Türkiye'de dağıtımını MAY TOHUM yapmaktadır. MAY TOHUM'un pamuk tohumu satışlarının tamamı "Stoneville" markalı pamuk tohumlarından oluşmakta ve MAY TOHUM bu pazardan (.....) pay almaktadır. Bildirim Formunda MONSANTO'nun pamuk tohumları pazarında faaliyetinin bulunmadığı ifade edilse de (.....)'un pamuk tohumları pazarındaki faaliyetlerini MONSANTO'dan aldığı lisanslar yoluyla sürdürdüğü görülmektedir. Dolayısıyla, MONSANTO'nun (.....) vasıtasıyla pamuk tohumları pazarında (.....) düzeyinde bir pazar payı olduğu görülmektedir. Böylece işlem neticesinde birleşik teşebbüsün toplam pazar payı (.....) seviyesinde olacaktır.
- (84) Ön inceleme aşamasında pamuk pazarına ilişkin olarak özetle; BAYER ile MONSANTO'nun pazar payı toplamalarının (.....) seviyelerinde bulunduğu, söz konusu pazarda işlem sonrası en yakın rakibin (.....) pazar payı ile ÖZBUĞDAY olduğu, diğer rakiplerin pazardan ancak (.....) seviyesinde pazar payı elde edebildiği, son üç yıl verileri dikkate alındığında BAYER'in sadece doğrudan satışlardaki pazar payının her yıl yaklaşık (.....) artış gösterdiği, pamuk tohumları fiyatlarının enflasyon oranının üzerinde olacak şekilde istikrarlı bir şekilde yükseldiği tespitleri yapılarak işlem ile, Türkiye'de pamuk tohumları pazarında bir hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlenmesi ihtimalinin oldukça yüksek olduğu değerlendirilmiştir. Bununla birlikte aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere BAYER, pamuk tohumları pazarından çıkmayı taahhüt etmiş ve AB Komisyonu bu taahhüt çerçevesinde işleme izin vermiştir. Söz konusu taahhütlerin Türkiye pazarı bakımından değerlendirilmesine aşağıda yer verilmektedir.

G.4.1.3.3. Pamuk Tohumları Pazarına İlişkin Taahhütler

- (85) Ön inceleme aşamasında, 19.04.2017 tarih ve 2689 sayılı yazı ile bildirilen pamuk tohumları pazarındaki küresel elden çıkarma taahhüdünün Türkiye pazarına etkilerinin nihai inceleme aşamasında değerlendirilmesine karar verilmiştir. Taraflar 30.06.2017 tarih ve 4629 sayılı Kurum kayıtlarına ulaşan ilk yazılı savunmalarında BAYER'in Türkiye'deki pamuk tohumu işinin esasını oluşturan ve "Fibermex" ve "Stoneville" gen kaynaklarından (germplasm) ve pamuk tohumlarının genetik olarak değiştirilmiş özelliklerine ilişkin fikri mülkiyet haklarından ve lisanslarından oluşan Amerika'daki pamuk tohumu işletmesinin elden çıkarma niyetinde olduğu ve elden çıkarma planınının AB Komisyonuna 31.05.2017 tarihinde sunulduğu bildirilmiştir.

18-14/261-126

- (86) Kurum kayıtlarına 28.08.2017 tarih ve 6209 sayı ile intikal eden başvuru ile elden çıkarılan pamuk tohumu işinin BAYER'in Brezilya, Kamerun, Kolombiya, Yunanistan, Meksika, İspanya, Türkiye ve ABD'deki işlerini kapsadığı, söz konusu elden çıkarmanın pamuk tohumu pazarında faaliyet göstermek için gerekli olan tüm çalışanları, varlıkları ve fikri mülkiyet haklarını içerdiği bildirilmiştir.
- (87) 25.12.2017 tarih ve 9468 sayılı devralma başvurusunda; AB Komisyonuna BAYER'in MONSANTO'yu devralması işleminin gerçekleştirilmesi için sunulan taahhüt çerçevesinde BAYER'e ait kimi varlıkların BASF'a devredilmesi işlemine izin verilmesi talep edilmiştir. İşlem kapsamında ABD'de ve Brezilya'da faaliyet gösteren pamuk tohumu iş biriminin, Yunanistan ve Türkiye'de yeni kurulan genetiği değiştirilmemiş pamuk tohumu iş birimi ve Avrupa ile Afrika'daki *out-licensing* iş birimini BASF tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir. BASF'ın pamuk tohumları pazarında herhangi bir faaliyeti bulunmaması nedeniyle başvuru konusu işlem bakımından Türkiye'de yatay veya dikey örtüşme yaşanmayacağı ve dolayısıyla işlemin herhangi bir yoğunlaşma artışına yol açmayacağı anlaşıldığından anılan devralmaya 18.01.2018 tarih ve 18-03/28-16 sayılı Kurul kararı ile izin verilmiştir.
- (88) Son olarak taraflarca 29.03.2018 tarih ve 2603 sayı ile Kurum kayıtlarına iletilen yazı ile AB Komisyonunun işleme koşullu olarak izin verdiği ve bu çerçevede BAYER'in pamuk tohumları alanındaki faaliyetlerinin BASF'a devredilmesi taahhüdünün taraflar arasındaki tüm yatay örtüşmeyi ortadan kaldıracığı tekrar ifade edilmiştir.
- (89) Pamuk tohumları pazarındaki BAYER varlıklarının BASF'a devri konusuna ilişkin sunulan taahhütlerin AB Komisyonu tarafından kabul edildiği ve söz konusu varlıkların devri hususunda Kuruma yapılan başvuru ve bu başvuru üzerine alınan 18.01.2018 tarih ve 18-03/28-16 sayılı Kurul kararı dikkate alındığında, AB Komisyonuna sunulan taahhütlerin gerçekleşmesi durumunda, Türkiye'de, inceleme konusu işlem dolayısıyla pamuk tohumları pazarında yaşanacak örtüşmenin ortadan kalkacağı anlaşıldığından işlemin ilgili pazarlarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğurmayacağı ve bu nedenle işleme, AB Komisyonuna sunulan taahhütlerin gerçekleştirilmesi koşuluyla izin verilmesinde pamuk tohumları pazarı bakımından herhangi bir sakınca bulunmadığı değerlendirilmektedir.

G.4.2. Dikey Etkilenen Pazarlar

G.4.2.1. Mısır Tohumları Pazarına İlişkin Genel Bilgiler¹⁵

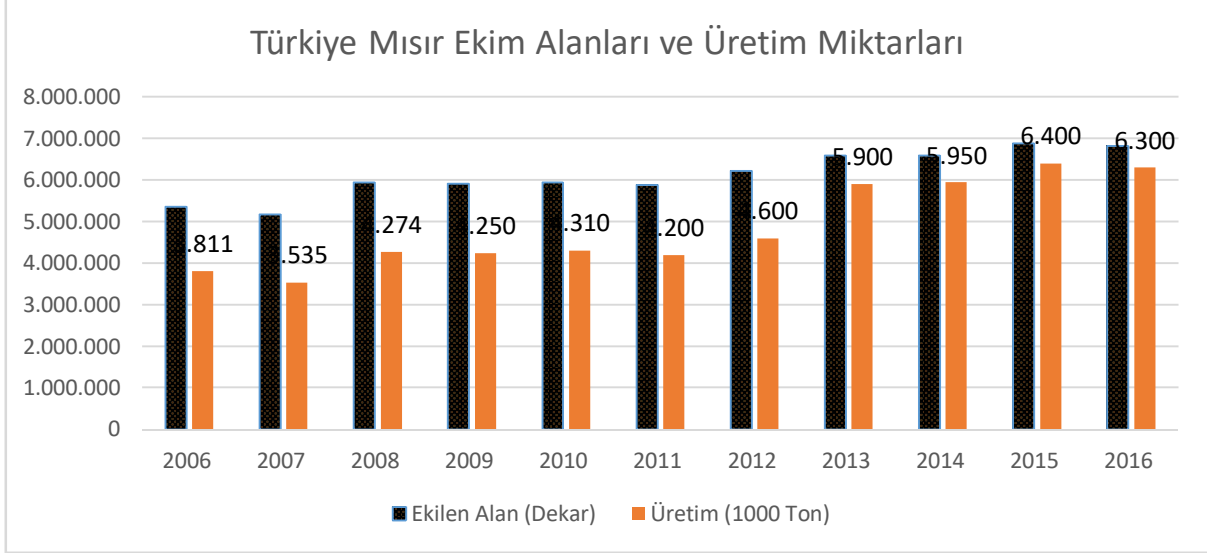
- (90) Buğdaygiller familyası içerisinde yer alan mısır, tek yıllık bir sıcak iklim tahıl bitkisidir. Mısır bitkisi, temel olarak insan gıdası ve hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. Bunun dışında mısırın tanesinden elde edilen nişasta, glikoz ve mısırözü yağı ekonomide değerli bir hammaddedir. Gelişmiş ülkelerde üretilen mısırın büyük bir kısmı hayvan yemi olarak değerlendirilmektedir. Az gelişmiş ve geri kalmış ülkelerde ise mısır, insan beslenmesinde özel bir öneme sahiptir. Tropik ve subtropik ılıman iklim kuşağında yetiştirilebildiği gibi, dünyanın hemen her yerinde tarımı yapılabilmektedir. Dünyada toplam 183 milyon hektar alanda yetiştirilen mısır, tahıl ekim alanları içinde %25,7 oranında bir paya sahiptir. 2006 ve 2016 yılları arasında dünyada mısır ekim alanları %24 oranında artarken toplam üretim miktarı ise %42,3 oranında artmıştır.

¹⁵ Bu bölümde genel olarak Ziraat Mühendisleri Odasının 10.08.2016 tarihli "Mısır Raporu"ndan faydalanılmıştır. http://www.zmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=26263&tipi=17&sube=0

18-14/261-126

- (91) 2016 yılı itibariyle toplam ekim alanı 680 bin hektar alan ülkemizde ise aynı yıl 6,3 milyon ton üretim gerçekleştirilmiştir. Bu üretim miktarı ile ülkemiz mısır üretimi yapan ülkeler içerisinde 24. sırada yer almaktadır. Aşağıda Grafik 2'de TÜİK verilerine göre 2006-2016 döneminde ülkemizin dekar bazında mısır ekim alanları ve üretim miktarları yer almaktadır.

Grafik 2: Türkiye Mısır Ekim Alanları ve Üretim Miktarları



- (92) Grafik 2'de görüldüğü mısır üretimi özellikle sulanır alanların artmasına bağlı olarak son yıllarda önemli artışlar göstermiştir. İlgili yıllarda ekim alanlarındaki artış oranı %14,6 ve üretim miktarındaki artış oranı ise %52,3'tür. Mısır üretiminde verimin artırılması sulanabilir alanların varlığına bağlı olmakla birlikte bir diğer etken ise yüksek verimli ve kaliteli tohum kullanımudur. Melez tohumların kullanımının yaygınlaşması ve bölgeye uygun tohum çeşitlerinin seçilmesi ile üretim daha verimli olarak gerçekleştirilebilmektedir.
- (93) İşbu inceleme taraflarının faaliyet gösterdikleri bir diğer alan mısır tohumlarıyla ilgilidir. İşlem taraflarından MONSANTO mısır tohumu üretimi alanında faaliyet göstermekteyken, BAYER mısır tohumlarına uygulanan insektisiti üretmektedir. Bu bakımdan taraflar arasında dikey bir ilişki bulunmaktadır.
- (94) 2017 yılı itibariyle MONSANTO, mısır tohumları pazarında %(...)’lik pazar payıyla lider konumundadır. Üst pazar olan mısır tohumları için insektisit pazarında ise BAYER %(...) pazar payıyla liderdir. Bu anlamda inceleme konusu devralma işlemiyle, mısır için insektisit pazarında lider konumunda bulunan BAYER, alt pazardaki en büyük firmayı almak suretiyle dikey bütünleşik bir yapıya kavuşacaktır.
- (95) Bu çerçevede, işlem sonrasında oluşacak dikey bütünleşik yapının özellikle mısır tohumları pazarına olası etkileri bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir.

G.4.2.2. Alt Pazar: Mısır Tohumu Pazarı

(96) Ülkemizde mısır tohumu üreten teşebbüsler ve bunların pazar payları aşağıdaki gibidir.

Tablo 5: 2007-2016 Yıllarında Mısır Tohumu Üreten Teşebbüsler ve Değer Bazında Pazar Payları (%)

FİRMA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MONSANTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PIONEER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MAY TOHUM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KWS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LIMAGRAIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SYNGENTA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FİTO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TAREKS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MAISADOR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

(97) Yukarıdaki tabloda yer alan bilgilere göre, 2016 yılı itibariyle pazarın lideri %(.....) pazar payıyla MONSANTO'dur. MONSANTO'yu %(.....) pazar payıyla PIONEER izlemektedir. Bu iki teşebbüsün arkasından gelen teşebbüslerin tamamı görece küçük oyunculardır. Bunlardan MAY TOHUM, KWS, LIMAGRAIN ve SYNGENTA %(.....) bandında yer alırken, FİTO, TAREKS, MAISADOR ve BIOTEK'in pazar payları %(.....) arasında değişmektedir.

(98) Tabloda yer alan bilgilerden ayrıca, PIONEER'in 2007 ile 2010 yılları arasında lider konumda bulunduğu, 2010 yılı ardından MONSANTO'nun pazar payını sürekli arttırdığı ve 2016 yılı itibariyle PIONEER'ı geçtiği görülmektedir. Bu dönemde MAY ve SYNGENTA pazara yeni oyuncular olarak girmiş ancak pazar payları giderek düşmüştür. 2010 yılında pazara hızlı bir giriş yapan SYNGENTA'nın pazar payı (%(.....)) 2016 yılı itibariyle %(.....) seviyelerine gerilemiştir. Pazara 2011 yılında giren MAY'in payı ise %(.....) %(.....) seviyelerine düşmüştür. Pazar paylarındaki bu düşüş pazarda 2007 yılından itibaren faaliyet gösteren LIMAGRAIN ve KWS için de geçerlidir.

(99) Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere pazarın en önemli iki oyuncusu, MONSANTO ve PIONEER olup, bu teşebbüsleri hâlihazırda tamamı %(.....) bandında yer alan MAY TOHUM, KWS, LIMAGRAIN ve SYNGENTA izlemektedir. Diğer firmalar FİTO, TAREKS, MAISADOR ve BIOTEK'in toplam pazar payları ise son 10 yılda %(.....) hiçbir zaman aşmamıştır. Bu çerçevede, pazarın oldukça küçük bir kısmını temsil etmeleri nedeniyle, dosyanın ilerleyen bölümlerindeki analizler bu firmalar dışarıda bırakılarak yapılmıştır. Buna göre, mısır tohumu pazarının 2017 yılı görünümü aşağıdaki gibidir.

Tablo 6: 2017 Yılında Mısır Tohumu Üreten Teşebbüslerin Değer Bazında Pazar Payları (%)

Yıl	MONSANTO	PIONEER	SYNGENTA	LIMAGRAIN	KWS	MAY TOHUM
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

G.4.2.3. Üst Pazar: Mısır Tohumu İçin İnsektisit Pazarı

- (100) Mısır tohumunun erken gelişim döneminde etkili olan zararlılardan en önemlileri “*te/kurtları*” ve “*bozkurt*”lardır. Bu zararlılara karşı alınacak en etkili yöntem tohumların insektisitler (böcek ilaçları) ile ilaçlanmasıdır.
- (101) Mısır tohumlarının ilaçlanması çiftçiler veya mısır tohumu üreticisi tarafından yapılabilmektedir. Birinci durumda çiftçi mısır tohumunu ilaçlanmamış şekilde satın almakta ve daha sonra zirai ilaç bayisinden satın aldığı insektisit ile tohumu ilaçlamaktadır. Çiftçinin kendisinin ilaçlama yapması mümkün olduğu gibi ilaçlamaya ihtiyaç duyulmaması da mümkündür¹⁶. İkinci durumda ise ilaçlama tohum üreticisi tarafından üretim tesislerinde yapılmakta ve tohum ilaçlanmış şekilde satılmaktadır. Tohumun ne kadarının ilaçlı ne kadarının ilaçsız satılacağına çiftçilerden önceden alınan talebe göre karar verilmektedir.
- (102) Mısır tohumlarının tohum üreticileri tarafından ilaçlanması gerek tohumun kalitesinin gerekse uygulanan ilacın etkinliğinin korunması bakımından daha tercih edilen bir yöntemdir. İlaçlamanın özel tesislerde ve özel ekipmanla yapılıyor olması çevre ve insan sağlığının korunması bakımından da faydalıdır. Bu sebeplerle, çiftçilerin insektisitlenmiş tohum talepleri gittikçe artmaktadır.
- (103) Ayrıca, mısır tohumu üreticileri de tohum markalarının kalitesini ve imajını korumak amacıyla ilaçlamayı tohumu satmadan önce kendi tesislerinde yapmayı tercih etmektedir. Zira yanlış ilaçlama sebebiyle tohumdan yeterli verim alamayan çiftçinin sorunu tohumla ilişkilendirmesi mümkün olabilecektir. Bu riski almamak ve tohum markalarına ilişkin çiftçi güveni ve bağlılığını koruyabilmek amacıyla mısır tohumu üreticileri ilaçlamayı kendi tesislerinde yapmayı tercih etmektedir. Tüm bu sebeplerle insektisitlenmiş tohum satışı yıllar içinde artış göstermekte olup 2017 yılı itibarıyla mısır tohumu üreticilerinin mısır tohumu satışlarının ortalama %(.)’sini insektisitlenmiş tohumlar oluşturmaktadır.

Tablo 7: 2017 Yılı İnsektisitlenmiş Mısır Satışlarının Toplam Satışlara Oranı (%)

Yıl	PIONEER	MONSANTO	MAY TOHUM	KWS	LİMAGRAİN	SYGENTA
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (104) Mısır tohumu firmaları tohumları üzerine uygulayacakları insektisitleri ilaç firmalarından satın almaktadır. Ülkemizdeki mısır tohumu için insektisit üreten teşebbüsler ile bu teşebbüslerin pazar payları aşağıdaki gibidir.

Tablo 8: 2011-2017 Yıllarında Mısır Tohumlarında Kullanılan İnsektisitleri Üreten Teşebbüslerin Değer Bazında Pazar Payları (%)

Teşebbüs	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SYGENTA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HEKTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAFA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

¹⁶ İlaçlama yapılıp yapılmayacağı çiftçinin risk algısına ve daha önce karşılaştığı zararlı türüne göre değişebilmektedir. İlaveten, iklim farklılıkları ve toprağın yapısı gibi nedenlerle zararlılar bölgeden bölgeye farklılık gösterebilmektedir.

18-14/261-126

- (105) Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere ülkemizde mısır tohumları için insektisit satışı yapan dört teşebbüs bulunmaktadır. Bu teşebbüslerden en büyük olanı BAYER'dir. 2013 yılına kadar pazarın tek başına ortalama %(.....) sahip olan BAYER, 2017 yılı itibarıyla pazar payı kaybetmiş olmasına rağmen yaklaşık %(.....) pazar payıyla en yakın rakibinin yaklaşık (.....) katı büyüklüğündedir.
- (106) Mısır tohumu için insektisit pazarında faaliyet gösteren firmalardan BAYER ve SYNGENTA orijinal ilaç, SAFA ve HEKTAŞ ise jenerik ilaç üretmektedir. Mısır tohumu için kullanılan insektisitler diğer tüm ilaçlar gibi belli bir süre patent koruması altındadır. Bu sürenin bitiminde ilacın jenerik olarak üretilmesi mümkündür. Jenerik bir ilaç üretilmesi için planlanan ürünün biyolojik denemesi yapılmak üzere Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na başvuru yapılmaktadır. Biyolojik deneme çalışmaları yaklaşık bir yıl sürmekte, bu çalışmaların tamamlanmasının ardından ruhsat başvurusu yapılmaktadır. Ruhsatın çıkması ise bir yıl daha sürebilmektedir.
- (107) SAFA tarafından satışı yapılan ürünler, BAYER'in Gaucho'sunun jeneriği *Gortça FS 600* ile *Gortça WS70* ve SYNGENTA'nın Cruiser ürününün jeneriği olan *Safa Crusher 350 FS*'dir. HEKTAŞ tarafından üretilen insektisit ise *Hekvidor 600FS*'dir¹⁷.
- (108) Dolayısıyla piyasada, mısır tohumlarında kullanılabilecek jenerik insektisitler de bulunmaktadır. Jenerik ilaçlar her ne kadar fiyat ve tedarik konularında avantajlı olabilseler de nihai inceleme sürecinde bu ilaçların pazarın yalnızca %(.....) bir bölümünde kullanıldığı¹⁸, pazarın geri kalan kısmını temsil eden firmalar tarafından kullanılmadığı tespit edilmiştir. Buna göre, mısır tohumları pazarına ilişkin açıklamaların yapıldığı bölümde belirtildiği üzere, son 10 yıldır pazar payları %(.....) ile %(.....) arasında değişen ve toplam pazar payları %(.....) geçmeyen firmaların dışında yer alan ve mısır tohumu pazarının ana oyuncularını oluşturan MONSANTO, PIONEER, SYNGENTA, KWS, LİMAGRAİN ve MAY TOHUM jenerik ilaç kullanmamaktadır.
- (109) Bu durumun en önemli sebebi, jenerik ilaçların imalat standartlarındaki değişkenliğin teşebbüslerin tohum kalitesini olumsuz etkileyebilme riskidir. Doğru şekilde formülasyonu yapılmamış tohum ilaçları mısır tohumlarının çimlenme değerini düşürebilmektedir. Ayrıca mısır tohumu firmaları, çiftçi gözündeki marka değerlerini korumak amacıyla tohumlarının zararlılara karşı taahhüt ettiği faydanın mümkün olduğunca arttırılmasını garanti altına almak istemektedir. Nitekim çiftçi, insektisitli satın aldığı tohumun zararlılara karşı mücadele edebilmesini beklemekte, bu etkiyi göremediği durumda kullandığı tohum markasını değiştirebilmektedir. Mısır tohumu firmaları bu riski almak istememekte ve dolayısıyla jenerik ilaçlardan kaçınmaktadır. Bu durumda insektisit maliyetlerinin mısır tohumu firmalarının toplam maliyetlerinin görece düşük bir kısmını oluşturması da etkili olmaktadır. Mısır tohumu firmalarının 2016-2017 yıllarında kullandıkları insektisitlerin toplam maliyetlerine oranı aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 9: 2016-2017 Yıllarında İnsektisit Maliyetlerinin Toplam Maliyete Oranı (%)

Yıl	KWS	PIONEER	MONSANTO	MAY TOHUM	LİMAGRAİN	SYGENTA
2016	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

¹⁷ HEKTAŞ tarafından gönderilen yazıda, bu ilacın BAYER'in Poncho ilacının aktifine karşılık bir ilaç olmadığı belirtilmektedir.

¹⁸ Bu firmalar pazar payları %(.....) ile %(.....) arasında değişen FİTO, TAREKS, MAISADOR ve BİOTEK'tir.

18-14/261-126

- (110) Tüm bu sebeplerle mısır tohumu üreticileri jenerik insektisit kullanmamakta, aksine piyasada etkinliğini en çok ispat etmiş ürününü tercih etmektedir. 2017 yılı itibariyle bu ürün BAYER'e ait Poncho isimli ilaçtır. Mısır tohumu üreticilerinin toplam ilaç harcamalarının (.....) bu ürün kaynaklıdır.

Tablo 10: Mısır Tohumu Firmalarının Değer Bazında Kullandıkları İnsektisitler (%)

Firma	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BAYER	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SYNGENTA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (111) Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere 2011 yılından bu yana, mısır tohumu üreticileri ağırlıklı olarak BAYER'in insektisitlerini tercih etmektedir. SYNGENTA'nın insektisitlerinin kullanımı 2012 yılında önemli derecede düşmüş ve o zamandan bu yana %(.....) seviyelerini aşamamıştır.
- (112) Türkiye'de BAYER'in mısır için insektisitleri Poncho (etkin madde: klothianidin) ve Gaucho (etkin madde: imidacloprid)'dur. Gaucho 2015 ve 2016 yıllarında BAYER satışlarının sırasıyla %(.....) ve %(.....) gibi önemsiz bir bölümünü oluşturmaktayken, geri kalan satışların tamamı Poncho'dur. 2017 yılından itibaren ise sadece Poncho satılmaktadır. Poncho ilacı bayilere verilmemekte, sadece mısır tohumu üreticilerine satılmaktadır.
- (113) Daha önce ifade edildiği üzere, mısır tohumu bakımından önlenmesi gereken en önemli zararlılar tel kurdu ve bozkurttur. BAYER'in Poncho 600 FS isimli insektisiti mısır tohumunda hem tel kurdu hem de bozkurt zararlarına karşı koruma sağlamaktadır. Dosya mevcudu bilgilere göre, Poncho 600 FS düşük doz ile sadece tel kurdu, yüksek doz ile hem tel kurdu hem de bozkurt kontrolü sağlanmaktadır.
- (114) SYNGENTA'nın hâlihazırdaki insektisitleri ise Fortenza ve Crusier'dır. Fortenza 600 FS markalı ilacının bozkurt zararlısına karşı resmi ruhsatı bulunmaktadır. SYNGENTA'nın patent koruma süresi bitmiş olan Cruiser 600 FS isimli insektisiti ise spesifik olarak tel kurdu zararlısına karşı kullanılmaktadır¹⁹. Dosya mevcudu bilgilere göre, bozkurt ve tel kurdu zararlılarını aynı anda kontrol etmek amacıyla Cruiser 600 FS + Fortenza 600 FS karışımı tatbik edilerek her iki zararlı da kontrol edilebilmektedir.

G.4.2.4. Dikey Etkilenen Pazarlara İlişkin Değerlendirme

- (115) Yukarıda yer verilen bilgilerden görüldüğü üzere BAYER'in Poncho ürünü halihazırda bütün mısır tohumu firmalarının ağırlıklı olarak kullandığı insektisittir. Bu itibarla, işbu başvuru konusu devralma neticesinde BAYER'in Poncho'nun tedarikini kesmek/zorlaştırmak yoluyla mısır tohumu piyasasındaki rekabeti MONSANTO lehine bozup bozmayacağını değerlendirilmesi gerekmektedir.

¹⁹ SYNGENTA'nın patent koruma süresi bitmiş olan Cruiser 350 FS isimli insektisiti spesifik tel kurdu zararlısına karşı kullanılmaktadır. Bu ilacın jenerik firmalar tarafından muadilleri üretilmektedir ve ilaç piyasada mevcuttur.

- (116) Bu noktada Poncho'nun bir alternatifinin olup olmadığının ortaya konması önemlidir. Tablo 10'dan görüldüğü üzere, her ne kadar mısır tohumu firmaları tarafından ağırlıklı olarak Poncho tercih edilse de, SYNGENTA'nın insektisitleri de kullanılmaktadır. SYNGENTA'nın insektisitlerinin Poncho'nun gerçek bir rakibi olup olmadığının netleştirilmesi amacıyla mısır tohumu üreticilerinden yazılı bilgi talep edilmiş, bazı tohum üreticileri ve bayiler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde özetle, SYNGENTA'nın insektisitinin Poncho yerine kullanılabilmesi ve bu nedenle gerek görülmesi halinde bu ürüne geçebilecekleri ifade edilmiştir. Konuyla ilgili olarak (.....) yetkilileri tarafından yapılan açıklamalar aşağıda sunulmaktadır:

“2017 yılından bu yana BAYER'in Ponchosunun yanında SYNGENTA'nın Fortenza Duo ürününe de çiftçilere sunduğumuz listelerde yer vermeye başladık. Her ikisi de firmamız tarafından yapılan teknik testlerden geçmiş, tel kurdu ve bozkurduna etkili oldukları tarafımızca kabul edilmiş ürünlerdir. Bizim yaptığımız araştırma ve deneme çalışmalarına göre birbirlerinin yerine tam ikame kullanılabileceklerine karar verdiğimiz için çiftçiye sunduğumuz listelerde de aynı fiyatlardan yer verdik. 2017 yılında Fortenza Duo için çiftçiden henüz bir talep gelmedi, ancak önümüzdeki yıllarda geleceğini tahmin ediyoruz. Bu durum BAYER'in Ponchosu karşısında başka bir alternatif yaratmak suretiyle bizim için de önemli ve olumlu bir gelişme olacaktır.”

- (117) SYNGENTA tarafından gönderilen yazıda da, BAYER'in Poncho 600 FS üretimini ve satışını durdurması halinde Cruiser 600 FS ve Fortenza 600 FS ürünlerinin bu ilacın yerine kullanılabilmesi, bu seçeneğin mısır tohumu üreticileri açısından ilave bir maliyet oluşturmayarak rakip ürün Poncho 600 FS ile aynı seviyede alternatif çözüm olarak hâlihazırda piyasada yer aldığı, (.....).
- (118) SYNGENTA firması da hem mısır tohumu hem de mısır tohumları için insektisit pazarında faaliyet gösteren dikey bütünleşik yapıya sahip bir teşebbüs olup mısır tohumlarında sadece kendi insektisitini kullanmaktadır. Mısır üreticisi PIONEER'in içinde bulunduğu Dow-Dupont Grubu'nun da mısır için insektisit üretmeye başlamak suretiyle dikey bütünleşik yapıya geçebilmesi mümkündür. Teşebbüsten edinilen bilgilere göre; (.....).
- (119) Bu bilgiler ışığında, her ne kadar hâlihazırda mısır tohumu firmaları tarafından mevcut durumda tercih edilmese de SYNGENTA'nın insektisitinin Poncho'ya bir alternatif olarak pazarda yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu durumun BAYER'in, Poncho'nun tedarikini kısıtlamak suretiyle mısır tohumu firmalarının faaliyetlerini zorlaştırma imkanını azaltacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere BAYER, Poncho ürününü elden çıkarmak üzere AB Komisyonu'na bir taahhütte bulunmuş, AB Komisyonu bu taahhüt çerçevesinde işleme izin vermiştir.

G.4.2.5. Mısır Tohumlarında Kullanılan İnkisit Pazarına İlişkin Taahhütler

(120) Kurum kayıtlarına 17.04.2018 tarih ve 3127 sayı ile intikal eden yazıda yer verilen bilgilere göre, sebze tohumlarına ilişkin olarak önceki bölümde bahsi geçen BASF taahhüt paketi tadil edilmiş, 06.04.2018 tarihinde resmi olarak AB Komisyonu'na sunulmuş ve 11.04.2018 tarihinde AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır. AB Komisyonu'nun işleme ilişkin koşullu izin kararına yönelik tadil edilmiş basın açıklamasında da belirtildiği üzere²⁰, AB Komisyonu 11.04.2018 tarihinde BAYER'in aşağıdaki taleplerini onaylamış bulunmaktadır.

- BAYER'in MONSANTO'nun NemaStrike varlıklarını elden çıkarmasına ilişkin esas taahhüdünün yerini almak üzere, BAYER'in pazarda rekabet eden Poncho, Votivo, Copeo ve llevo markaları altında satılan tohum iyileştirme varlıklarını ve ürünlerini elden çıkarma taahhüdü vermesi ve
- BAYER'in dijital tarım alanında dünya çapındaki mevcut ve geliştirilme aşamasındaki ürünlerini lisanslama şeklindeki esas taahhüdünün yerini almak üzere, dünya çapındaki dijital tarım varlıkları ve ürünlerini elden çıkarma taahhüdü ile alıcının bu varlıklar ve ürünlere ilişkin olarak BAYER'e lisans vermesi.

(121) İlgili yazıda bildirildiği üzere, Tadil Edilmiş BASF Elden Çıkarma Paketi aşağıdaki hususları içermektedir:

- Bazı sınırlı ayrık tutulan unsurlar dışında (Asya'daki melez pirinç, Hindistan'daki melez pamuk, hardal otu ve akdarı, Güney Afrika'daki pamuk, şeker kamışlarına yönelik Brezilya'daki ve şeker pancarına yönelik Avrupa'daki ar-ge programları) BAYER'in küresel çaptaki geniş arazi mahsulü tohumları ve tohum özellikleri iş kolu (soya fasulyesi, pamuk ve kanola),
- BAYER'in küresel çaptaki glufosinat amonyak iş kolu,
- BAYER'in zirai olmayan glifosat iş kolunu içeren varlıkları ve BAYER'in zirai glifosat ürünleri olan Zarpa markalı ürün ailesi (Bu ürünler, BAYER tarafından AEA satılan zirai ve zirai olmayan tüm glifosat ürünlerini içermektedir. Zarpa AEA'da yalnızca İspanya ve Portekiz'de satılmakta olup tüm yeni geliştirilen Zarpa projeleri indaziflam ve glifosat karışımından oluşmaktadır.)
- BAYER'in Votivo (Bacillus firmus), Votivo FS240 (Bacillus firmus), Poncho/Votivo (klotianidin/Bacillus firmus), Deter (klotianidin), Poncho 600 FS (klotianidin), Poncho 600 FS (klotianidin), Poncho Plus (klotianidin/imidaklopid), Poncho Super (klotianidin/thiodicarp), Poncho Votivo 1250 (klotianidin/Bacillus firmus), Two.o (Bacillus thuringiensis), Poncho Votivo 2.0 (klotianidin/Bacillus firmus/TWO.O, Bacillus thuringiensis), Poncho 1250 Votivo 2.0 (klotianidin/Bacillus firmus/TWO.O, Bacillus thuringiensis), llevo (Fluopiram FS 600), Copeo (Fluopiram FS 600) tohum iyileştirme iş kollarına ilişkin verileri, know-how'ı, çalışanları, fikri mülkiyeti, tescilleri, satışları ve pazarlama varlıkları ve sözleşmeleri, ve BAYER'in yeni geliştirdiği yuvarlak solucan kontrolü ürünleri olan Votivo/Redigo M (Bacillus firmus/ prothioconazole/metalaksil) ve BCS-CT12839,

²⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2282_en.htm. BAYER'in yeni taahhütleri ve bunların Komisyon tarafından kabul edildiği, Komisyon'un işleme koşullu izin vermesine ilişkin 21.03.2018 tarihli duyurusuna eklenmiş, ayrı bir duyuru olarak düzenlenmemiştir.

18-14/261-126

- BAYER'in BASF'a münhasır haklarını vereceği seçici olmayan kullanım için ketoenol sınıfı herbisit kimyasalı tipi ACCcase inhibitörlerine ilişkin fikri mülkiyet hakları paketi,
- BAYER'in BASF'a münhasır haklarını vereceği seçici olmayan kullanım için NO-Chelator sınıfı herbisit kimyasalı tipi HPPD inhibitörlerine ilişkin fikri mülkiyet hakları paketi,
- BAYER'in BASF'a münhasır haklarını vereceği seçici olmayan kullanım için SPH sınıfı herbisit kimyasalı tipi PPO inhibitörlerine ilişkin fikri mülkiyet hakları paketi,
- BAYER'in küresel çaptaki dijital tarım ürünleri portföyünün araştırması, geliştirilmesi, üretilmesi ve ticarileştirilmesinde kullandığı tüm menkul ve gayrimenkul varlık paketi ve BAYER'in BASF'a kendi işlerinde yararlanması için yarı-münhasır haklarını vereceği BAYER'in küresel dijital tarım portföyüne ilişkin fikri mülkiyet hakları, lisanslar ve belli bazı olanak hizmetleri paketleri,
- BAYER, biyolojik ve bitki koruma araştırmaları da dahil olmak üzere her türlü bitki için tohum özelliği araştırmasında ve diğer zirai amaçlarla kullanması için BASF'a (.....) koleksiyonuna ve (.....) kullanılmaya uygun bazı (.....) erişim sağlaması.

- (122) Konu ile ilgili olarak Kurum'a yapılan bildirimde, Poncho markasının BAYER tarafından 2017 yılında Türkiye'de satılan tek mısır tohumları için insektisit olduğu, tadil edilmiş BASF Elden Çıkarma Paketi'nin bu bakımdan Türkiye pazarlarını da kapsadığı, Poncho markasının elden çıkarılması sonucunda BAYER'in Türkiye'deki mısır tohumları için insektisit pazarındaki tüm pazar payını kaybedeceği bildirilmiştir.
- (123) Bir önceki bölümde açıklandığı üzere, dikey etkilenen pazarlar bakımından rekabet endişesini yaratan husus devralan BAYER'in Poncho isimli ilacı dolayısıyla mısır için insektisit pazarındaki konumundan kaynaklanmaktadır. Poncho'nun elden çıkarılmasıyla BAYER'in Türkiye'deki mısır tohumu için insektisit faaliyetleri sona ereceğinden, elden çıkarma sonrasında BAYER ile MONSANTO arasındaki dikey ilişki ve dolayısıyla bu ilişkiden kaynaklı potansiyel rekabet endişeleri de ortadan kalkacaktır.
- (124) Daha önce de ifade edildiği üzere, tadil edilen sözleşme çerçevesinde BASF tarafından Kurum'a 19.04.2018 tarih ve 3202 sayılı devralma başvurusu yapılmış olup ilgili işleme 08.05.2018 tarih ve 18-14/262-127 sayılı Kurul kararıyla izin verilmiştir.
- (125) Mısır tohumlarında kullanılan insektisit pazarındaki BAYER varlıklarının BASF'a devri konusuna ilişkin sunulan taahhütlerin AB Komisyonu tarafından kabul edildiği ve söz konusu varlıkların devrine 08.05.2018 tarih ve 18-14/262-127 sayılı Kurul kararıyla izin verildiği dikkate alındığında, yukarıda yer verilen taahhütlerin gerçekleşmesi ile, Türkiye'de, mısır tohumları ve mısır tohumlarında kullanılan insektisit pazarları arasındaki dikey örtüşme ortadan kalkacaktır. Dolayısıyla işlemin ilgili pazarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğurmayacağı, bu çerçevede dosya konusu işleme AB Komisyonuna sunulan taahhütler çerçevesinde izin verilmesinin mısır tohumu ve mısır tohumları için insektisit pazarları bakımından herhangi bir sakınca yaratmayacağı sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

(126) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna;
- Değerlendirmeye konu sebze tohumları, pamuk tohumu, mısır tohumu ve mısır tohumlarında kullanılan insektisitler ile ilgili olarak Bayer tarafından AB Komisyonu'na sunulan taahhütlerin, bu pazarlarda Türkiye'de oluşan yatay ve dikey örtüşmeleri ortadan kaldırması nedeniyle işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması söz konusu olmadığından, işleme AB Komisyonuna sunulan ve Komisyon tarafından kabul edilmiş olan taahhütler çerçevesinde izin verilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.